

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 2
Sausio - January 9, 1981

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Iranas paskutiniu metu pareikalavo, kad JAV už įkaitų paleidimą tuoj pat pervestų Irano žinion 9 bil. dol., o likusių sumų pervedimo terminą turėtų nuspręsti speciali komisija. Įkaičiai būtų paleisti tik pervedus Iranui paskutinę specialios komisijos nustatytą sumą.

JAV per Alžirą įteikė Iranui savo anksčiau Iranui pasiūlytą tvarką įkaitam išlaisvinti, tik ją kiek kitaip suformulavo. JAV sutiktų tuo pat Iranui pervesti apie 6 bil. dol. iš čia užšaldytų Irano kapitalų, o Amerikos korporacijų išskeltus Iranui ieškinius perduotų nuspręsti tarptautinei tarpininkavimo komisijai. Irano šacho ir jo šeimos JAV esantieji kapitalai čia būtų užšaldyti tol, kol teismas nuspręstų, kam jie priklauso. Bet Iranas turėtų pirmą grąžinti visus įkaitus, o tik paskui JAV galėtų padaryti pinigų pervedimą.

JAV Irane laimomus įkaitus Kalėdų švenčių metu aplankė popiežiaus nuncijus Irane Msgr. Annibale Bugnini ir Chaldėjos katalikų vyskupas John Issayi ir pora protestantų kunigų. Be to, Iranas sutiko transliuoti per televiziją jų susitikimą su visais 42 įkaitais.

Lenkijos aukšč. teismas atidėjo privačių ūkininkų nepriklausomos unijos įteisinimą neribotam laikui. Anksčiau ūkininkai buvo paskelbę, kad jų unijos neįregistravimas sustabdytų ūkininkų auginamų produktų pristatymą miestam.

Afganistano sostinėj Kabule, mint sovietų invazijos metines, įvyko demonstracijų prieš sovietus. Sovietų tankai ir kariai demonstracijų palieštus kvartalus apsupo ir izoliavo. Tuo pačiu metu ir sostinės policija buvo suruošusi demonstracijas dėl policijos panaudojimo tvarkos. Per susidūrimą su sovietų kariais 3 policijos pareigūnai buvo nušauti.

Popiežius Jonas Paulius II savo pareiškime taikos dienos proga pabrėžė, kad taika yra neįmanoma be laisvės ir kad laisvė yra nesuderinama su totalizmu, socialine nelygybe ir visuomenės materializmu.

Irakas savo karą su Iranu išplėtė ir pradėjo puolimus prieš Irano Kurdistano provinciją. Tokiu būdu karo veiksmai dabar vyksta pagal visą su Iranu sieną.

Salvadoro kairieji partizanai, siekdami įsitvirtinti teritorijos srity ir sudaryti revoliucinę vyriausybę, pradėjo didelį masto puolimus krašto šiaurėje, bet iki šiol didesnių laimėjimų nepasiekė.

Apie 5.000 Irano afganistaniečių sovietų invazijos metinių proga surengė demonstracijas prieš sovietų ambasadą Teherane, įsiveržė į jos kiemą, nuplėšė ir sudegino vėliavą ir išdaužė daug langų. Irano revoliucijos sargai demonstrantus išsklaidė. Sovietinė spauda demonstruojančius išvadino imperalistų sukurstytais chuliganais.

Tarp JAV ir Meksikos iškilus nesutarimams dėl žvejybos teisių, Meksika viešai paskelbė atsiskanti nuo 1982 pradžios nuo su JAV sudarytų žvejybinų susitarimų.

Lenkijos nepriklausomoji unija Gdanskio mieste paskleidė lapelį, reikalaujančių paleisti iš kalėjimo 7 politinius kalinius ir raginančių nesutikti su vyriausybės siūlymu suteikti darbininkam tik kas antrą šeštadienį laisvą.

P. ANILIONIS VĖL "MOKO" DEKANUS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 44

1980 m. gegužės 21 d. Religių reikalų taryba į Kauno Kuriją atsiuntė šitokią telegramą: "1980 m. gegužės 29 d. Kauno miesto Vykdomojo Komiteto patalpose bus pravedamas pokalbis su Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos Dekanais ir Vicedekanais. Pokalbio pradžia 12 valandą. Prašome užtikrinti visų Dekanų ir Vicedekanų dalyvavimą".

Gegužės 28 d. susirinkusiems dekanams ir vicedekanams kalbėjo Religių reikalų tarybos įgaliotinis Petras Anilionis. Jo kalbos pagrindinė mintis: "Religijos ekstremizmas" trukdo kunigams vykdyti tarybinius įstatymus ir Religių susivienijimų nuostatus.

Pokalbio pradžioje įgaliotinis stengėsi išaiškinti religinio ekstremizmo atsiradimo priežastis. Jo nuomone, yra dvi pagrindinės priežastys: 1. Kunigai — "ekstremistai" siekia pasizymėti (nori, kad jų pavardės paskelbtų Vatikano radijas, o jų nuotraukas atspausdintų užsienio laikraščiuose).

2. Ekstremizmo keliu einama, norint sukelti nepasitenkinimą tarybine valdžia. Penketukas (TTG Katalikų komitetas, — red. pastaba), Anilionio žodžiais, pasiskelbė esąs virš visų valdžių ir skelbiasi esą kovotojas už religiją, nors faktiškai savo veikla religijai kenkia.

Pokalbio metu buvo išskaičiuota visa eilė kunigų — "ekstremistų" daromų nusikaltimų. RRT įgaliotinis siejo, kad 27 parapijų komitetai dar nėra sudarę "būtinų" sutarčių su LDT vykdomaisiais komitetais. Anilionis įsitikinęs, kad jas sudaryti trukdo ne tikintieji, bet klebonai. Kaip pavyzdį pateikė tai, kad Ukmergės, Deltuvos, Pabaisko, Vėprių parapijų sutartys buvo jau pasirašytos, o klebonai organizavo parašų rinkimą atsisakymui nuotų sutarčių. Pokalbio metu įgaliotinis tvirtino, nurodydamas eilę pavyzdžių, jog kunigai — "ekstremistai" stumia tikinčiuosius į konfliktą su tarybine valdžia. Jis kaltino kun. P. Masilionį ir kun. A. Jokūbauską, kad šie pamokslų metu kalbėjo, jog dabar vietoje senovinės vergijos esanti komunistinė vergija — koltkiečiai veržiami dirbti net sekmadienį. Kun. Puzaras kalta, kad Akmenėje viešai pasakęs: esą nėra ko džiaugtis daugiaaukščiais namais, kuomet ten badosi peiliais. Kunigas rekomendavęs ant metrikacijos biuro iškabinti užrašą — "Ištuokų rūmai". Anilionio nuomone, padėtis dar nėra baisi — Lietuva ištuokomis nepirmaujanti, todėl nereikėtų perdėti. Norėdamas labiau paveikti susirinkusius, įgaliotinis savo kalboje rėmėsi popiežiaus Jono Pauliaus II žodžiais, kad Bažnyčios ir

valstybės santykiai turį vystytis apibūsę pagarbos pagrindais, kad popiežius net reikalavęs, jog dvasiškai nesikištų į politiką (Anilionis politika laiko ir tai, kad dūsina Bažnyčia prašo oro — red. pastaba). RRT įgaliotinis teigė, kad vadinamųjų ekstremistų tarpe yra žmonių su tamsia praeitimi, kurie tik dangstosi religijos skraiste; piktinosi, kad kun. Kauneckas Klaipėdoje ir Kapsuke pravedęs jaunimui susirinkimus. Blogiausia, Anilionio nuomone, kad "ekstremistų" dvasininkų priešiskumas pereinąs net į anarchiją — kunigai neduoda žinių apie religinius patarnavimus ir tuo dar giriasi "Kronikoje"! Kalbėjo, kad "ekstremistai" braunasi į parapijų vykdomuosiu organus, emė organizuoti Kunigų tarybas, kai tuo tarpu, Anilionio žodžiais tariant, pats vyskupas Vatikane girdėjęs, kad Lietuvoje tos Tarybos nebūtinos.

Įgaliotinis trumpai palietė vaikų katekizaciją, tvirtindamas kad įstatymas, draudžias katekizaciją, dar nepakeistas. Pagal Anilionį "ekstremizmo" keliu pasukę kunigai daro didžiulę žalą Bažnyčiai, jie šmeižia žmonių mylimus kunigus (KGB kolaborantus — red. pastaba), ir jiems rūpi ne Bažnyčia, o politika.

(Bus daugiau)

Paskutinės lietuviškos pamaldos Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje gruodžio 28, sekmadienį, 10 val. r. Nuotraukoje matome žmones, dalyvavusius tose pamaldose. Gilumoje prie altoriaus kun. Vytautas Pikturma, aukojęs mišias. Nuotr. L. Tamošaitis

TARPTAUTINĖ ĮTAMPA IR LIETUVA

Lietuvos atstovo dr. S.A. Bačkio žodis į Lietuvą Naujųjų 1981 Metų proga, įregistruotas Amerikos Balse

Brangūs Tautiečiai

Sutinkame Naujuosius 1981 Metus tarptautinės įtampos ženkle, prisimindami Sovietų Sąjungos agresiją Afganistane, Irako-Irano karo veiksmus, sovietų kariuomenės sukonzentravimą prie Lenkijos sienų, JAV

Kinijos gyventojai, praėjus 30 metų nuo komunizmo įsigalėjimo, nusivylę ir partija ir visa marksistinė ideologija, pasuko arba į geresnio materialinio gyvenimo susikūrimą arba pradėjo interesus tik krikščionys, budizmu ir net įvairiais burtais. Net ir partijos laikraštis pripažįsta, kad gyventojų tarpe vyravę tikėjimo į marksizmą krizė.

diplomato likimą Irane ir t.t. Tos rizikingos padėties eigoje Madride vyko 1980.XI.11-XII.19 konferencija su tikslu patikrinti, kaip vykdomi 1975 Helsinkio baigiamojo akto nuostatai. Ten dažnai nuskambėjo Lietuvos vardas, ir JAV delegacijos buvo pakartota, kad JAV nepripažįsta priverstinės Baltijos valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą. Ten buvo minima ir lietuviai politiniai kaliniai, vykdoma Lietuvos okupanto pastangomis priespauda, kratos, areštai, bylos teismuose, religijos praktikavimo varžymai, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių nepaisymai.

Baigiant tos konferencijos pirmosios dalies posėdžius, JAV delegacijos kopirmininkas Kamelman pareiškė: "Mes visam

KIEK OKUPUOTOJ LIETUVOJ BUVO ĮSTEIGTA NAUJŲ PARAPIJŲ

Vilniaus radijas užsienio lietuviams skirtą laidą spalio 4, pirmą valandą nakties Grinvičo laiku, kalbėjo apie pokario metais Lietuvoj įsteigtas naujas parapijas. Pranešimo autorius Kazys Bagdonavičius pateikė net "statistinius duomenis", palygindamas, kiek parapijų buvo prieš karą ir kiek jų esą dabar Kauno, Telšių ir Panevėžio vyskupijose. Šiose trijose vyskupijose pranešėjas priskaitė net 134 naujas parapijas, įsteigtas pokario metais, sovietinės valdžios laikotarpy. Jam atrodė labai normalu, kad, taip sparčiai išaugus parapijų skaičiui, kai kuriom parapijom neužtenka savų kunigų. Jis pabrėžtinai tvirtino, kad Kauno, Telšių ir Panevėžio vyskupijose sovietinės valdžios laikotarpy esančios įsteigtos iš viso 134 naujos parapijos: iš jų 46 Kauno arkivyskupijoj, 44 Telšių ir 44 Panevėžio vyskupijoj. Apie kitas tris Lietuvos vyskupijas pranešėjas visai nekalbėjo. Bet iš viso pranešimo piršosi išvada, kad ir kitose vyskupijose padėtis esanti panaši. Taigi, anot Vilniaus radijo pranešėjo, Katalikų Bažnyčia Lietuvoj ne tik nėra persekiojama, bet ir klestėti klesti: sovietinės valdžios laikotarpy ji esanti praturtėjusi šimtais naujų parapijų.

Juokinga būtų įrodinėti, kad Vilniaus radijo pranešėjas melavo. Jis pats tai labai gerai žino. Tai labai gerai žino ir Lietuvos gyventojai. Juk niekas pokario metais Lietuvoj nematė nė vienos naujos bažnyčios, nei statomos, nei pastatytos, išskyrus Klaipėdos bažnyčią, kuri tuoj buvo iš tikinčiųjų atimta ir paversta koncertų sale. O bažnyčia yra parapijos širdis. Kur tad tos naujos parapijos, apie kurias užsienio lietuviams vieną spalio mėnesio naktį, Lietuvos gyventojam giliai bemiegant, taip drąsiai kalbėjo Kazys Bagdonavičius? Labai tenka abejoti, ar ir užsieny atsirado bent vienas lietuvis, kuris būtų galėjęs patikėti Vilniaus radijo propagandisto žodžiais. Juk būtų buvęs ne kiek ne didesnis melas, jei propagandistas, užuot kalbėjęs apie naujų parapijų įsisteigimą, būtų praprasčiausiai tvirtinęs, kad sovietiniame laikotarpy buvo pastatyta didingoji Vilniaus katedra, kurioj dabar kiekvieną sekmadienį sostinės vyskupas celebrauja pontifikalines mišias. Kaip Lietuvos katalikam ir užsienio turistam yra gerai žinoma, kad Vilniaus katedra yra ne šio šimtmečio kūrinys ir kad ji dabar, deja, yra iš tikinčiųjų atimta, taip visiem yra nemažiau ži-

nomas, kad Lietuvoj, deja, pokario metais negalėjo būti įsteigta nė viena nauja parapija, negalėjo būti pastatyta nė viena nauja bažnyčia, kaip tuo tarpu daugiau negu šimtas senųjų bažnyčių buvo iš tikinčiųjų atimtos.

Vien Kauno arkivyskupijoj pokario metais buvo uždaryta apie 40 bažnyčių. Iš dar likusių 116-kos bažnyčių šioj arkivyskupijoj 24 neturi savo kunigo ir turi būti aptarnaujamos kaimyninių kunigų.

Kaip yra su kitom dviem Vilniaus radijo pranešime suminėtom — Telšių ir Panevėžio — vyskupijom? Pagal oficialų Lietuvos vyskupijų žinyną (Elenchus), išleistą 1940, Telšių vyskupijoj, įskaitant ir Klaipėdos prelatūrą, iš viso buvo 152 bažnyčios, iš kurių 112 buvo parapiinės. 1960 Telšių vyskupijos bažnyčių sąrašas randam jau tik 136 bažnyčias. Taigi Telšių vyskupijoj pokario metais buvo uždaryta bent 16 bažnyčių. Telšių vyskupijoj kunigų stoka yra dramatiška. Vien dabar Telšių vyskupijoj jau mirė 6 kunigai. Šioj vyskupijoj jau net 47 bažnyčios (daugiau negu trečdalis) neturi savo kunigų.

Panevėžio vyskupijoj 1940 iš viso buvo 125 bažnyčios. Bent penkios bažnyčios Panevėžio vyskupijoj pokario metais buvo uždarytos. Panevėžio vyskupijoj vien paskutiniais metais mirė 4 kunigai. Jau 18 šios vyskupijos parapijų neturi savo kunigų.

Panaši padėtis yra ir kitose Lietuvos vyskupijose. Savo pranešimu apie šimtus Lietuvos naujai įsisteigusių parapijų Vilniaus radijas, be abejo, norėjo suklaidinti savo klausytojus. Šio tikslo jis tikriausiai nepasiekė. Kazys Bagdonavičius ir kiti Vilniaus radijo kalbėtojai savo pranešimais užsienio lietuviams parodė, kad jie labai gerai žino, kokia turėtų būti normali Bažnyčios padėtis Lietuvoj. Lietuvos Bažnyčiai, Lietuvos katalikams labai reikia naujų parapijų ir naujų bažnyčių, ypač jų reikia Lietuvos miestam.

Melagingas propagandisto pranešimas apie tariamas naujas parapijas iš tikrųjų yra kaltinamasis aktas tiem, kurie kludė ir tebekliudo lietuvių tautai laisvai gyventi ir laisvai tikėti. Pranešėjo nurodyti tariamai įsteigtų bažnyčių skaičiai nusako tuos milžiniškus nuostolius, kuriuos marksistiniai ateistai padarė Lietuvos Bažnyčiai, Lietuvos tibur, deja, yra iš tikinčiųjų atimta, taip visiem yra nemažiau ži-

PER DVEJUS METUS
SUIMTA 450

Vien paskutinių dvejų metų laikotarpy Sovietų Sąjungos valdžia suėmė daugiau negu 450 žmogaus teisių gynėjų. Tai pažymima vadinamosios "Europos Helsinkio grupės" paskelbtame raporte, kurio nuorašai buvo išdalinti 35-kių valstybių delegacijom, Madride dalyvaujančiom Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoj.

Europos Helsinkio grupės centras dabar yra Šveicarijoj. Jos garbės pirmininkas yra sovietų valdžios išstremtas Nobelio taikos premijos laureatas akademikas Andrej Sacharovas.

Grupės paskelbtame raporte pažymima, kad tarp 450 suimtų žmogaus teisių gynėjų yra 40 kovotojų už pilietines teises, daugiau negu 80 kovotojų už tautines laisves ir apie 200 religinės laisvės gynėjų. Visi sumintieji buvo nuteisti sunkiomis kalėjimo bausmėmis. Nemažai jų yra internuoti psichiatrinėse ligoninėse.

Europos Helsinkio grupė oficialiai pareikalavo, kad būtų paskelbta amnestija visiem Sovietų Sąjungoj kalinamiem ir ištrėmtiem politiniam bei sąžinės blaiviam.

Vien paskutinių dvejų metų laikotarpy Sovietų Sąjungos valdžia suėmė daugiau negu 450 žmogaus teisių gynėjų. Tai pažymima vadinamosios "Europos Helsinkio grupės" paskelbtame raporte, kurio nuorašai buvo išdalinti 35-kių valstybių delegacijom, Madride dalyvaujančiom Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoj.

Europos Helsinkio grupės centras dabar yra Šveicarijoj. Jos garbės pirmininkas yra sovietų valdžios išstremtas Nobelio taikos premijos laureatas akademikas Andrej Sacharovas.

Grupės paskelbtame raporte pažymima, kad tarp 450 suimtų žmogaus teisių gynėjų yra 40 kovotojų už pilietines teises, daugiau negu 80 kovotojų už tautines laisves ir apie 200 religinės laisvės gynėjų. Visi sumintieji buvo nuteisti sunkiomis kalėjimo bausmėmis. Nemažai jų yra internuoti psichiatrinėse ligoninėse.

Europos Helsinkio grupė oficialiai pareikalavo, kad būtų paskelbta amnestija visiem Sovietų Sąjungoj kalinamiem ir ištrėmtiem politiniam bei sąžinės blaiviam.

Vien paskutinių dvejų metų laikotarpy Sovietų Sąjungos valdžia suėmė daugiau negu 450 žmogaus teisių gynėjų. Tai pažymima vadinamosios "Europos Helsinkio grupės" paskelbtame raporte, kurio nuorašai buvo išdalinti 35-kių valstybių delegacijom, Madride dalyvaujančiom Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoj.

LIETUVIŲ VEIKSNIAI IR JŲ PASKIRTYS

Prel. J. Balkūno paskaita
Vliko seime Toronte

Veiksnių aptartis

Lietuvos laisvinimo veiksniais gali būti tik bendrinės lietuvių organizacijos ar institucijos, dirbančios laisvinimo darbu. Tokių veiksmų turime tris: Vliką, Altą ir Bendruomenę. Jie yra tie trys pagrindiniai mūsų junginiai, institucijos, išsiskiriančios lietuviškame gyvenime ne tik savo svarbumu, bet ir kontroversijomis, tiek pačios per save, tiek sąveikoje viena su kita. Visos trys jos apima ir politinį, ir visuomeninį, ir kultūrinį barą. Veikla tuose laukuose yra apspręsta dviejų didžiųjų politinės emigracijos siekinių: Lietuvos laisvinimo ir lietuviybės išlaikymo.

Čia aplenkiu Lietuvos Diplomatinę Tarnybą. Ji yra Lietuvos valstybinė institucija. Nenoriu jos maišyti su mūsų išeivijos kontroversiniais klausimais.

Iš kur nesutarimai?

Trumpai noriu paliesti tik kontroversines plotmes, kur disputuojama prigimtis, pagrindai ir metodai minėtų veiksmų. Besikeičiant lietuvių politinės išeivijos veidas, t.y., mažėjant duoniniams emigrantams ir didėjant nepolitiniams lietuvių skaičiumi, mūsų visuomeninis veidas kinta, ir tai ne mūsų naudai. Todėl Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Alto ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės santykių klausimas atsisotja labai svarbioje teorinėje ir praktinėje plotmėje. Visos trys institucijos yra vadovaujantys centrinio charakterio. Ne nuostabu tad, kad viešoje veik-

loje jos dažnai susiliečia. Iki šiol šį sąlytį ir iš jos kylančias problemas nebūtinai tvarkė iš esmės apsvartytos ir priimtose normose.

Vlikas, nors nebūdamas iš išeivijos, tiek kadrais, tiek finansais remiamas visuomene ir plačiai išsiskakojusia Bendruomenės organizacija ir Alto talka. PLB savo ruožtu įvairiose savo veiklos šakose neišvengiamai susiduria su tomis sritimis, kurios natūraliai yra Vliko ir Alto veiklos orbitoje. Vliko, PLB ir Alto sąveikos problemos didele dalimi nėra prasimančios ar dirbtinio charakterio, bet kaip tik dėl jų pasikartojimo ir natūralumo jos turi būti sprendžiamos pagal iš anksto sutartas iš trijų institucijų esmės išplaukusias teisiškai įformintas normas.

Vliko, Alto ir PLB sąveikos klausimą sprendžiant, raktinis faktas yra tų institucijų iš esmės skirtinga paskirtis. Ją teisingai suvokus, kitoj šviesoje atsistos ir visa Vliko-PLB-Alto sąveikos problematika.

Kas yra Vlikas? Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas yra politinis organas, sukurtas tautos politinę valią reiškiančių politinių partijų-grupių ir rezistencinių kovos organizacijų dar pavergtoje Lietuvoje. Politinės grupės ir okupacijos sąlygose atsiradę politinio pobūdžio kovos organizacijos laisvu ir bendru sutarimu deponavo Vlike savo turimą galią atstovauti politinei valiai. Todėl Vlikas yra autentiškas visos tautos politinės valios reikėjas, jai pačiai to negalint — jos suvereniteto vykdymui esant laikinai sutrukdytam. Tokia savo prigimtimi Vlikas prisistatė tautai ir tokį tautą jį priėmė. Vliko mandatas buvo dar gi pakartotinai atnaujintas, jam jau reziduojant už Lietuvos valstybės ribų.

Vlikas tad iš esmės yra grynai politinės prigimties institucija, turinti griežtai apribotą veiklos sritį ir neribotą mandatą ir galią atstovauti politinėm pavergtos tautos aspiracijom bei vadovauti laisvės kovai. Vlikas veikia lietuvių bendrijoje, bet jis nėra iš išeivijos ir nėra jos apspręstas. Jo šaknis yra politinėje lietuvių bendrijoje, ir jo atsakomybė yra tik bendrijai, kuri šiandien negali nei savo suvereniteto vykdyti, nei politinės valios pareikšti. Ši valios galia nėra vien Vliko privilegija, bet dar svarbiau didelė pareiga. Vlikas negali jos atsakyti, jei ir norėtų. Atsisakydamas ar vėniai bei kitaip modifikuodamas savo mandatą, Vlikas pažeistų savo prigimtį. Šitokia jo prigimtis apsprędžia ir jo esminius santykius su įvairiomis lietuvių ir svetintaučių institucijomis bei organizacijomis.

Vlikas tad iš esmės yra grynai politinės prigimties institucija, turinti griežtai apribotą veiklos sritį ir neribotą mandatą ir galią atstovauti politinėm pavergtos tautos aspiracijom bei vadovauti laisvės kovai. Vlikas veikia lietuvių bendrijoje, bet jis nėra iš išeivijos ir nėra jos apspręstas. Jo šaknis yra politinėje lietuvių bendrijoje, ir jo atsakomybė yra tik bendrijai, kuri šiandien negali nei savo suvereniteto vykdyti, nei politinės valios pareikšti. Ši valios galia nėra vien Vliko privilegija, bet dar svarbiau didelė pareiga. Vlikas negali jos atsakyti, jei ir norėtų. Atsisakydamas ar vėniai bei kitaip modifikuodamas savo mandatą, Vlikas pažeistų savo prigimtį. Šitokia jo prigimtis apsprędžia ir jo esminius santykius su įvairiomis lietuvių ir svetintaučių institucijomis bei organizacijomis.

Vlikas tad iš esmės yra grynai politinės prigimties institucija, turinti griežtai apribotą veiklos sritį ir neribotą mandatą ir galią atstovauti politinėm pavergtos tautos aspiracijom bei vadovauti laisvės kovai. Vlikas veikia lietuvių bendrijoje, bet jis nėra iš išeivijos ir nėra jos apspręstas. Jo šaknis yra politinėje lietuvių bendrijoje, ir jo atsakomybė yra tik bendrijai, kuri šiandien negali nei savo suvereniteto vykdyti, nei politinės valios pareikšti. Ši valios galia nėra vien Vliko privilegija, bet dar svarbiau didelė pareiga. Vlikas negali jos atsakyti, jei ir norėtų. Atsisakydamas ar vėniai bei kitaip modifikuodamas savo mandatą, Vlikas pažeistų savo prigimtį. Šitokia jo prigimtis apsprędžia ir jo esminius santykius su įvairiomis lietuvių ir svetintaučių institucijomis bei organizacijomis.

Vliko santykiai su Altu Amerikos Lietuvių Taryba, kurios vienu pradininkų yra aš, tai antrojo pasaulinio karo metu

susidariusi ir visas lietuvių politines ir ideologines grupes (išskyrus komunistus) apimanti Amerikos piliečių organizacija, pasistačiusi sau tikslą gelbėti Lietuvą ir lietuvius. Amerikos lietuviams sutverti vieningą organą politinei akcijai ir tarpusavio veiklai bei lietuvių stiprinti prieš amerikozaciją ir nutautėjimą reikėjo daug kraujo, tikėjimo ir sugyvenimo transfuzijos. Mus skyrė partijų ideologija, tikėjimo skirtumai ir net tautiniai įsitikinimai. Tik tautos tragedija mus sukrėtė ir davė sąmonės blaiviau pažūrėti į mūsų nesantaiką. Labai brangi kaina nupirkome susiklausymą ir vieningą veiklą. Juk Altas taipgi pergyveno skaldymus ir tarpusavio ginčus. Bet jokių pretenzijų nereikė jį svetimus laukus.

Tiesa, vienu tarpu Altas ginčijo Vliko teisę lankyti Washingtone centrinėse įstaigose su savo įgaliojimais, kadangi lietuviams ten atstovaujaš Altas. Vlikas esą galįs reikštis savo veiksmams vykdyti tik už Amerikos ribų. Bet išsiaiškinta, kad Vlikas ir Altas yra du skirtingi teisinių pagrindų juridiniai asmenys. Kiekvienas jų turi skirtingus įgaliojimus, kurių įgaliojimai ir vardu jie veikia, būtent: Vlikas veikia Lietuvos (valstybinės) tautos vardu, o Altas — Amerikos lietuvių organizuotos visuomenės vardu, kaip tų lietuvių organizacijų federacija. Vliko ir Alto įgaliojimai nesikerta, todėl jie gali atstovauti Washingtone kiekvienas savo įgaliojimai tuo pačiu metu, toj pačioj įstaigoj, vienas šalia antro. Konkurencijos nėra ir negali būti.

Amerikos lietuviams gins Alto prerogatyvas ginčiuose su Vliku ar su Bendruomenė. Kiek yra Amerikos senųjų lietuvių Bendruomenėje? Nežymi dalis. Tik Altas turi teisę seniesiems lietuviams atstovauti. Čia ir yra tas didysis dirvonų plotis, kur Bendruomenė turi daug prakaito nuliėti, kad Amerikos visą

DIRBTA IR LAIMĖTA

Užversdama 1980 metų veiklos knygos paskutinius lapus, JAV LB Visuomeninių reikalų taryba yra linkusi savo veiklą vertinti teigiamai.

1980-tais metais mum pavyko sėkmingai išspręsti Lietuvos Diplomatinės Tarnybos finansų ir JAV atstovavimo tęstinumo klausimus. Per visus metus naudojoms JAV administracijos ir JAV kongreso palankumu LB-nei ir Lietuvos reikalams.

Literatūros svetimos kalbomis apie Lietuvą trūkumą sumažinom išleisdami 680 puslapių dr. T. Remeikio veikalą "Opposition to Soviet Rule in Lithuania, 1945-1980".

Priešnomės Laisvės Radijo pabaltiečių transliacijų štabo iškelimui iš Vak. Vokietijos ir laimėjome.

Washingtono buvo suruošta intelektualinio lygio politinė konferencija Lietuvą liečiantiems klausimams apsvartyti.

LB darbuotojas Rimas Česonis buvo prez. J. Carter paskirtas JAV visuomenės atstovu į Madrido konferenciją. Jo artimų ryšių su JAV delegacijos vadovais dėka, Lietuvos pavergimo, laisvo apsisprendimo ir žmogaus teisių klausimai buvo paliesti net keturių JAV delegatų kalbose.

Veiklos sėkmingumas didele dalimi priklausė nuo JAV lietuvių rodomo dėmesio ir teikiamos paramos. Už tai reikiame nuoširdžią padėką. Maloniai prašom Visuomeninių reikalų tarybos darbus remti ir ateity. Iš savo pusės stengsimės Jūsų neapvilti. Kviečiame į 1981-sius metus žengti kartu su mumis su mažesniu ryžtu dirbti dėl Lietuvos laisvės.

Algimantas S. Gečys
JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas.

lietuvišką visuomenę įrašyti į JAV Lietuvių Bendruomenę.

Pasaulio Lietuvių
Bendruomenė

Ją pagimdė Vlikas. Vliko primateji ir paskelbtoji Lietuvių Charta sako: "Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė. Niekas negali būti prievartaujamas savo ryšį su tautine bendruomene nutraukti. Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę." Įgangoje į Lietuvių Chartą ir laikinuosius PLB santarvos nuostatus rašoma: "Lietuvių bendruomenė yra nuo tada, kai atsirado lietuvių tauta. Ji gali išnykti tik išnykus paskutiniam lietuviui. Tačiau lig šiol lietuvių bendruomenė neturėjo organizacijos... Šiandien, kai Lietuva okupuota, pasaulyje pasklidę lietuviai ypač privalo vieningos ir veiksmingos savo bendruomeninės organizacijos."

"Pasaulio Lietuvių Bendruomenės" leidinyje gi rašoma: "PLB organizacija ateina ne esamos tvarkos ar esamų draugijų keisti, griauti ar naikinti, bet tik jų veiklos paremti, papildyti ir apvainikuoti bendra visų lietuvių organizacija..."

Prel. M. Krupavičius rašo, kad ji "sukurta išeiviams lietuviams, išmėtytiems po platųjį pasaulį... Lietuva rūpintis jai tenka atsitiktinai... PLB turi du tikslus — pagrindinį ir atsitiktinį. Pagrindinis — išlaikyti lietuviuose lietuvių. Atsitiktinis — atkovoti Lietuvai laisvę."

PLB uždaviniai yra milžiniški, lygiai ir jos svarba didelė. Jos orbiton įeina švietimas, — sritis, kuri paprastai vadinama kultūrine veikla, bei tos sritys ir poreikiai, kurie turi reikalo su tautinės gyvybės išlaikymu, tautinės kultūros kėlimu. Tokia jos prigimtis suteikia PLB didelę atsakomybę. PLB yra iš išeivijos ir išeivijai. Jos veiklos sritis yra kultūrinė, plačiai, bet ne visuotinai suprata. Plačiai suprata kultūra apima ir politiką bei visokias kitas apraškas, kylančias iš žmogaus pastangų kūrybiškai kilti bet kurioje srityje. PLB taip buvo suprata jai jos kūrėjų, taip interpretuojama daugelio žmonių šiandien.

PLB niekas neginčija teisės laisvinti Lietuvą. Ji turi plačią dirvą jungti visų kraštų lietuviškas bendruomenes laisvinimo veiklai. Kraštų bendruomenės pripažįsta primatą kraštui atstovauti egzistuojantiems organams. Bendruomenės turėtų tiesioginei Lietuvos laisvinimo veiklai ir jai artimų sričių darbu bei klausimams koordinuoti tartis su veikiančiais organais (kurie jau buvo dar prieš bendruomenės organizacijos gimimą).

TAUTINIŲ ŠOKIŲ
ŠVENTĖ AMERIKOS
RYTINIAME PAKRAŠTY

Pranešama visuomenės žiniai, kad ruošiamasi surengti Amerikos rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventę Hartforde, Conn., 1981 gegužės 30-31. Iki šiol sutiko dalyvauti iš Atlanto rajone esančių 8-nių vietovių studentų, jaunių ir vaikų šokėjų grupės.

Šventės rengimo klausimais informacijos teikia šventės rengimo komiteto pirmininkas Alfonsas Dzikas. Jo telefonas: 203 521-6028.

Lionginas Kapeckas,
Šventės rengimo komiteto inf. pirm.

— Poeto Venacijaus Ališo — prelado Aleksandro Armino — palaikai bus perkelti į naująją, jo paties statytą bažnyčią Mau mieste, Brazilijoje. Šiame mieste jis daravosi 21 metus. Aikštė prieš bažnyčią pavadinta jo vardu.

— Dr. T. Remeikio knygos "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980" pristatymas Clevelando Lietuvių Namuose įvyks vasario 1.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvių advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia. Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinos ir ju. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, ju. biznio mašinos—pigiau. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Rezidencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas

FLORIDA REAL ESTATE **Angelė E. Karnienė**
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

LORENCE CONTRACTING CO., INC.
Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami staliaus darbai, namas aplojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūšys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 84-52 86th Ave., Woodhaven, N.Y., 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiška.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. 4-5 val. popiet WEVD 1330 AM kil, ir 7-8 val. vak. 97.9 FM. Dr. J.J. Stukas, Dir. Naujas adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. 201 753-5636.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

! LIETUVĀ

MOKĖTI GALIMA VISOMAS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĀ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL: (212) 769-3300

Savaitės
įvykiai

Libija ir Indonezija pakėlė išvežamo aliejaus kainas nuo 3 iki 4 dol. už statinę.

Kardinolas Egidio Vagnozzi, buv. popiežiaus atstovas JAV nuo 1959 iki 1967, mirė Romoj, sulaukęs 74 m.

V. Vokietijoje mirė III Reicho admirolas Karl Doenitz, kuris karo pabaigoj buvo pasidaręs Hitlerio įpėdiniu ir pasirašė kapituliacijos sutartį. Mirė sulaukęs 89 m.

Iš sovietų keleivinio lėktuvo Portugalijoje pabėgęs kubietis pasiprašė politinio pabėgėlio teisių, o kitas, bandęs taip pat pabėgti, buvo įgulos narių su laikytas.

V. Berlyno teismas pripažino, kad nacių teismo teisėjai, nuteisę mirti olandą Marinus van der Lubbe už nacių surežisuotą Reichstago padegimą, padarę kriminalinį apsilaidimą.

Sovietų S-gos tranzito stovykloj 1938 m. mirusio poeto Osip Mandelstamo našlė Nadežda mirė Maskvoj, sulaukusi 75 m. Nors ji buvo gimusi žydė, bet nuo seno praktikavo stačiatikių religiją.

Rimas Česonis, JAV delegatas Madrido konferencijoje ir JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narys, Madride sveikinasi su Ispanijos ministru pirmininku A. Suarez

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuostatais • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Klaipėda, Klaipėdužė

Sausio mėnuo vis mum primena netolimos praeities įvykius, kaip 1923 sausio 15 įvyko sukilimas ir kaip Klaipėdos kraštas ir Klaipėdos miestas prisijungė prie Lietuvos. Prisijungus prie Lietuvos, Klaipėdos miestas gavo savo prasmę — jis tarnavo Lietuvai, jis pats išaugo, suklestėjo, ko nebuvo per visą Klaipėdos miesto istoriją.

Tuo metu ir daugybei jaunių Klaipėda suteikė progos pažinti Lietuvos pajūrį nuo Palangos iki Nidos. O kaip ten buvo gražu! Kur rasi pasaulyje gražesnę kampą, kaip Neringa, smėlio kopos, kur atsistojęs gali matyti ir Baltijos jūrą ir Kuršių marias. Kokie smėlynai, kokie pušynai, žvejų kaimai, žvejų laivai! Visa tai buvo jaunosios Lietuvos žmonių apčiuopta, su meile pergyventa ir pamilta.

Bet Vokietijoje įsigalėjęs Hitleris jėga ir smurtu Klaipėdą iš Lietuvos atplėšė 1938 kovo 23. Ir miestas nyko, nes nebeturėjo savo užnugario — Lietuvos. Klaipėdos prekybos uostas pasidarė tik povandeninių laivų bazė.

Prasidėjęs Sovietų Sąjungos ir Vokietijos karas vėl padėtį pakeitė. Antrosios invazijos metu Raudonoji Armija 1944 ir 1945 žiemą užėmė Klaipėdos miestą, smarkiai jį sugriaudama. Klaipėdą ir Klaipėdos kraštą prijungė prie Lietuvos, kurią anksčiau buvo prisijungę prie Sovietų Sąjungos. Sovietų kariuomenė užkariavo ir Rytprūsius ir juos prijungė prie Sovietų Rusijos, ne prie Sovietų Sąjungos. Ten apgyvendino daug rusų.

Minėdami Klaipėdos prisijungimą prie Lietuvos, savaimė prisimename ir to krašto ir visos Prūsijos istorinį likimą. Visoje Prūsijoje gyveno lietuviškos giminės — prūsai. Jūs užkariavo kryžiuočių ordinas, pradėjęs savo žygį 1231 metais. Ordinas

užkariavo visą Prūsiją ir Klaipėdos kraštą.

Patį Klaipėdos miestą pastatė ne kryžiuočiai, bet kalavijuočiai, nes tai buvo svarbi strateginė vieta. Per ją buvo lengviau susisiekti abiem kariškiems ordinam, kurių tikslas buvo tas pats — užkariauti Lietuvą. Klaipėda buvo pastatyta 1252 metais.

Bet kalavijuočiai jos išlaikyti negalėjo. Nuolat lietuviai puldinėjo. Tada atidavė kryžiuočiam. Kadangi iš pilies buvo daromi plėšimo žygiai į Lietuvą, tai lietuviai neapsikędami Klaipėdą sudegino 1323, 1329, 1409. Bet jos prisijungti prie Lietuvos nepajėgė. Juk Vytautas 1410 sutriuškino kryžiuočių galybę ties Žalgiriu, tačiau nei Prūsijos, nei Klaipėdos krašto, savo tėvūnijų, neatsiėmė. 1422 su kryžiuočiais buvo pasirašyta Melno ežero taika, kuri stabilizavo sienas septyniems šimtams metų, visą Klaipėdos kraštą pasiėmė vokiečiai. Tiesa, vienu laiku visa Prūsija buvo Lietuvos Lenkijos vasalu, bet 1660 visa buvo pripažinta Brandenbūrgui.

1709-1710 siautė baisus maras, kuris išnaikino krašto gyventojus. Į jų vietą atvyko kolonistai vokiečiai. Jiem buvo duodami dvarai, geresnės sąlygos įsikurti. Tada likę lietuviai ir pasidarė baudžiauninkais — būrais, kuriuos Donelaitis aprašė savo "Metuose."

Prūsija, mažoji Lietuva, juk Lietuvai davė pirmą spausdintą lietuvišką knygą 1547. Davė ir pirmąjį mūsų didį rašytoją Kristijoną Donelaitį (1712-1780). Spaudos draudimo metu iš ten sklido lietuviška šviesa — lietuviškas spausdintas žodis.

Klaipėda, Klaipėdužė, visas Klaipėdos kraštas — tai lietuviškos žemės. Tokia yra ir Prūsija. To mes turime siekti, kad visos seniausios tėvūnijos susijungtų į vieną Lietuvą.

Kaip minėjom, perplaukęs srauniai, akmenuotą ir pavojingą upę, pats gerokai apdaužytas vandens srovės, pirmiausia sutiko vaikus ir paklausė, ar čia Švedija. Baimės jausmas ir čia dar jį lydėjo. O gal tik sala, kuri priklauso Suomijai?

Berniukas patvirtino, kad čia Švedija. Paklausė dar ir kito. Ir tas pasakė — Švedija. Tada iš trobelių išbėgo žmonės ir apžiūrėjo, ar jis neturi ginklo, ar nėra girtas, ar turi kokius dokumentus. Jokių dokumentų jis neturėjo, aiškino, kad jis yra pabėgėlis, atbėgęs iš ten ir ten. Kalbėjo vokiškai ir angliškai. Ir susikalbėjo.

Liepos 19

Kai jis pasiekė Švediją, buvo liepos 19. Tą dieną Maskvoje buvo atidaryti olimpiniai žaidimai. Data labai atsimenama. Ir švedų policija jį pavadino olimpiečiu.

Policijoje

Vasarą siaurėje žmonės stengiasi nemiegoti, nes naktys ten yra šviesios, kaip ir dienos. Nevaro gulti ir vaikų. Ir tada ankstyvą, kokią antrą valandą po 12, dar visi nemiegoja. Žmonės, ap-

BĖGLI PRIĖMĖ KAIP SVEČIĄ

Vladas Šakalys pasakoja apie savo pabėgimą — 4

žiūrėję naują bėglį, paskambino policijai. Ji atvyko už 15 minučių. Policija buvo draugiška bėgliui.

Tuoju nusivėžė į savo būstinę. Bėglys buvo labai išvargęs, sušalęs, sunykęs. Policija tuoj davė kavos, paskui liepė išsimaudyti duše. Davė ir gražų kambarį su puikiai paklota lova.

Sovietiniam žmogui, tiek metų ištrankytam kalėjimuose, mačiusiam visokias skurdą, dabar bėgusiam per girias, plaukusiam per šaltus ežerus, tas puošnus kambarys ir baltai paklota lova atrodė labai keistai. Galvojo jis, kodėl jį dabar sutinka kaip ministrį.

Tik po trijų dienų paaiškėjo, kad tai buvo policijos daboklė. Čia žmogų laikė kaip svečią, o Rusijos kalėjime kaip nužmogintą vergą.

Kai gerai pailsėjo, tada policija ir jį apklausinėjo. Vladas Šakalys prašė, kad jam leistų pasilikti Švedijoje ir neišduotų Sovietų Sąjungai. Prašė, kad leistų

susisiekti su Lietuvos pasiuntinybe Londone, nes ten tikėjosi gauti lietuvišką pasą.

Latvio pagalba

Jo pabėgimas buvo didelis naujiena. Aprašė Švedijos spauda. Pasigavo ir kitų kraštų žurnalistas.

Kai aprašė švedų laikraščiai, atsirado vienas latvis, pabėgėlis, kuris gerai pažino Vladą Šakalį, nes Vladimiro kalėjime sėdėjo vienoje kameroje.

Tas latvis jau buvo ten įsisteisęs, turėjo visus reikiamus dokumentus, buvo policijai patikimas. Jis pirmiausia ir nuvažiavo į policiją ir papasakojo, kas tasai naujasis pabėgėlis. Tas latvis buvo Gunars. Su juo Vladas Šakalys kalėjime kalbėjosi latviškai.

Taip švedų policija V. Šakalui labai greitai išdavė pabėgimo pasą. Paprastai jo reikia laukti ilgokai, kol policija surenka reikiamas žinias.

Stockholme pas vienuolius

Gavęs pasą, jis išskrido į Stockholmą, kad ten galėtų tvarkyti savo reikalus. Visą laiką juo rūpinosi latviai, su kuriais jis greitai susitiko.

Stockholme policija jam davė kambarį, kad turėtų kur gyventi. Bet jo nevaržė. Jis galėjo ir kitur sustoti, tik turėjo ateiti į policiją užsiregistruoti.

Jį pasikvietė nusižeminusių brolių vienuolija. Tai besikurianti misija Stockholme. Toje misijoje dirbo dvi seserys vienuolės, vienas brolis, vienas tėvas ir vienas vaikas, kuris ruošėsi būti jėzuitų vienuoliu.

Šioje vienuolyno aplinkoje jis praleido tris savaites. Bėgliui buvo labai draugiški ir mieli žmonės. Su broliu Olaku dirbo prie koplyčios statybos. Tai bus pirmoji katalikų koplytėlė, čia pastatyta nuo reformacijos laikų. Iškasė ir rūsį bulvėm.

Iš Indijos misijų čia atvykusios dirbo sesuo Marie Clair, sesuo Silesta. Tėvas Robertas buvo amerikietis. Jie visi kalbėjo angliškai. Vienintelis švedas buvo brolis Olakas, bet ir tas Kanadoje buvo gyvenęs 15 metų, irgi gerai kalbėjo angliškai. Visi čia minėti žmonės Vladui buvo labai draugiški, kaip broliai.

Į policiją nuvykdavo tik užsiregistruoti, pasiteirauti, gal kas jo ieško. Tikrai, buvo pranešimas, kad paskambintų vienam

lietuviui, bet Vladas neturėjo pinigų, o kitų prašyti buvo nepatogu. Taip ir liko nepaskambinęs.

Suranda tetą Amerikoje

Vladas tėvai yra iš Marijampolės. Jis pats gimęs ir augęs Vilniuje. Marijampolėje liko ir kiti jų šeimos giminės, tetos, dėdės. Viena teta 1944 pasitraukė į vakarus, pateko į amerikiečių zoną ir ten ištėkėjo už Amerikos kario.

Po visų karų, kai jo teta išvyko į Ameriką, ji palaikė ryšius su savo giminėm Lietuvoje, susirašinėjo ir su Vlados Šakalio mama, savo seserim. Paskui ją iškėlė į Japoniją. Tada ryšiai buvo nutrukę, nes jai rašyti buvo nepatogu. Iš Japonijos teta vėl grįžo į Ameriką, apsigyveno netoli New Yorko, New Jersey valstijoje.

Nors teta ir yra kiek nutolusi nuo lietuviškos bendruomenės, bet ji greitai sužinojo apie jo pabėgimą į Švediją.

Atskrenda tetėnas

Tetos vyras, amerikietis, išskrido į Stockholmą, kad ten galėtų vykdyti savo reikalus. Visą laiką juo rūpinosi latviai, su kuriais jis greitai susitiko.

Stockholme policija jam davė kambarį, kad turėtų kur gyventi. Bet jo nevaržė. Jis galėjo ir kitur sustoti, tik turėjo ateiti į policiją užsiregistruoti.

(nukelta į 4 psl.)

"LAIŠKŲ LIETUVIAMS" EKSKURSIJA

Po pernai gerai pavykusios ekskursijos į Europą šiais metais vėl organizuojame naują ekskursiją į Egiptą, Šventąją Žemę ir Graikiją. Išvykstame iš Chicago ir New Yorko balandžio 24, o grįžtame gegužės 11. Kelionė, įskaitant viešbučius ir maistą, iš Chicago kainuos apie 2300 dol., o iš New Yorko, be abejo, atitinkamai mažiau. Šioje kelionėje aplankysime gal pačias įdomiausias pasaulio vietas. Dėl smulkesnių informacijų galima kreiptis į "Laiškus lietuviams", 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, arba tiesiog į kelionių biurą: American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tik paskubėkite, nes laiko jau ne taip daug liko.

Kuršių marių žvejai

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys,
Manhattan College

51

Takht-i-Jamšid — Karaliaus sostas

Gidas valgykloje gaišti ilgai neleidžia. Jam rūpi, kad užtektų laiko pabuvoti iškiliausioje šventraštinės Azijos archeologinėje vietoje. Skubame į Persepolis.

Persepolis atima žadą. Vieškelis tarp Naqš-i-Rustam ir Persepolio naujutėlis, padarytas 2,500-osios Sosto metinėms švęsti. Sukame į rytinę Pulvar upės slėnio pusę. Persepolio griuvėsiai savo nugara remiasi į akmeninės slėnio atslaites. Lyguma derlinga. Laukai jau su ražienomis. Vienur kitur tuopų gojeliai su kaimais ir klajoklių palapinėmis.

Persai Persepolio griuvėsius vadina Takht-i-Jamšid — Karaliaus sostu. Jamšid (Džamšid) yra legendinis Persijos pirmūnas — Karalius. Graikai jį pavadino savaip. Žaisdami su dviem panašiais skambančiais žodžiais — Pars, persų kraštas, ir Persis, nuniokiojimas, jie su-

darė naują vardą. Persepolis yra Nuniokiojimo miestas.

Gidas mus surenka ant laiptų į griuvėsius. Šmaikščiai ir glaustai kalba supažindina su Persepoliu. Man trys klausimai pasidarė svarbūs: kas pastatė Persepolis? kas drįso jį sunaikinti? kas dabar pamatyta?

Persepolis: achemenidų apeiginė sostinė

Persepolis buvo pradėtas statyti Darijaus I (521-485 m. pr. Kr.) rūpesčiu. Darijų I gerai pažinau iš Šventraščio ir Herodoto knygos Persų karai. Kiras Didysis liepė žydams grįžti iš tremties Babilonijoje į savo kraštą Judėją ir atstatyti Jeruzalės Šventyklą. O Darijaus I valdymo metu Šventyklą buvo atstatyta (515 m. pr. Kr.). Gi Maratono mūšis, kuriame Darijus I buvo gerokai graikų apdaužytas (490 m. pr. Kr.), ir dabar yra prisimenamas Maratono lenktyne.

Persepolio statymo metu žmonių civilizacija jau buvo buvusi ilgaamžė. Egiptas ir Mesopota-

mija turėjo kone tris tūkstantmečius.

Persepolio statymą tęsė Darijaus I įpėdiniai. Ypatingai daug prisidėjo jo sūnus Kserksas I (485-465 m. pr. Kr.), pažįstamas iš Termopilų mūšio (480 m. pr. Kr.).

Achemenidai norėjo turėti sostinę, kuria galėtų didžiulotis. Mat, Pasargadae — pirmoji jų sostinė buvo per kukli. Persų aistra menai neturėjo galimumo išsireikšti. Be to, ir žaibiškas Persijos išsiplėtimas reikalavo iškilnesnės sostinės.

Persepolis didžiavosi ne vien tik achemenidų galybe ir laimėjimais, bet ir Ahuramazdah — gerumo ir šviesos pargale. Iš tikrųjų, Persepolis buvo Persijos

tautinis altorius. Čia persų karaliai negyveno, iš čia nevaldė savo plačiosios imperijos. Į čia persų karaliai atvykdavo švęsti Persijos Sosto. Šventė yra apeiginis išgyvenimas to, ką tikima, kuo viliamasi, — įsiminimas į prasmę. Būdamas tautiniu altoriumi, Persepolis neturėjo administracinės, prekybinės ir politinės svarbos.

Persepolis buvo ilgą laiką užmirštas. XV a. imta jį atrasti. Matau graffiti — raizinius kalkakmenyje su angly, prancūzų ir vokiečių pavardėmis. Kažkoks tai Stanley, New York Herald Tribune korespondentas, irgi save įamžino. Džiaugiuosi, kad nerandu lietuviškų vardų. Bū-

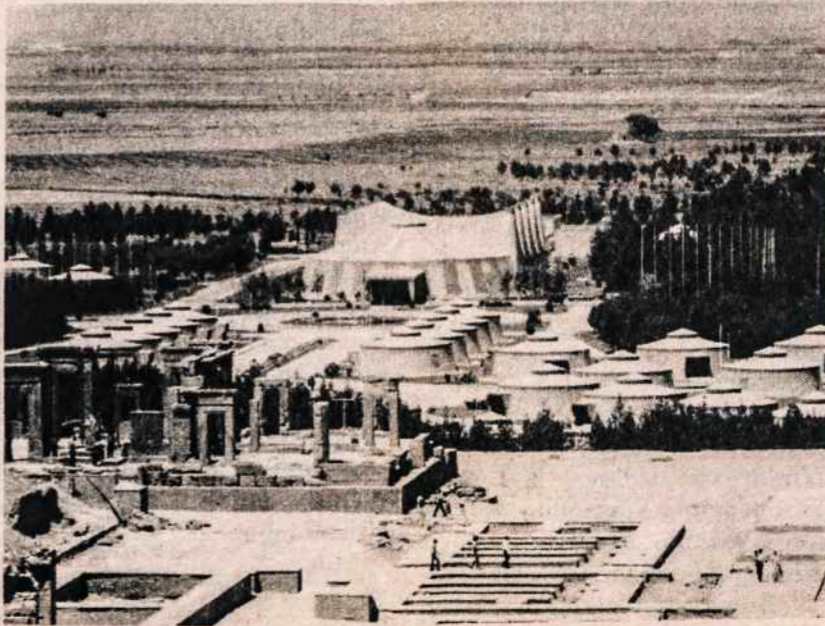
dinga, kad apie Persepolis nėra šio senoji persų raštija. Jai gerai pažįstamos kitos achemenidų sostinės — Susa, Ekbatana (Hamadan), Babilonas. Graikai susipažino su Persepoliu per Aleksandrą Didįjį.

Persepolio galas

Aleksandras Didysis įsiveržė į Irano plokščiakalnį 331 metais. Lyg ugnis sausame krūme, greitai pasiekė Persepolis. Istorija liudija, kad Aleksandro kareiviai padegė patį miestą, išžudė vyrus, o moteris padarė savo vergėmis. Apeiginių Persepolio pastatų Aleksandras neleido sunaikinti. Nebuvo nė laiko. Mat, reikėjo skubėti Pasargadae linkui, kur persai buvo sutelkę savo karines jėgas. Mūšiai prie Pasargadae Aleksandrą įpykdė, nes buvo labai nuostolingi. Itižes paskubėjo į Persepolis ir padegė persų tautinę šventovę.

Vokiečių archeologas E. Herzfeld pradėjo raustis po Persepolis 1931 metais. Besirausdamas Šimto kolonų salėje, atrado ant jos grindų pėdos storumo pelečių sluoksnį. Pati salė buvo iš nedegamos medžiagos — akmens, plytų ir moliu dengto medžio. Ugnis, kuri sunaikino salę, buvo kurenama atneštu kuru. E. Herzfeld padarė išvadą, kad Persepolis buvo tyčia sudegintas.

Gidas įdėmiai pasižiūri į mus. Matyt, mus laiko Aleksandro gerbėjais. O gal, sako, gaisras kilo netyčia? Aleksandras Didis

Persepolis. Persijos apeiginė sostinė. Nuotr. A. Rubšio

Bus daugiau)

VIENOS KELIONĖS PRISIMINIMAI

AURELIJA BALASAITIENĖ

32

Einau toliau. Viena siena rodo neseniai degintų šiukslių žymes, aprūkusį ir nešvari. Iš karto manė, kad tai būta kokio nors teroristų akto, bandant padegti muziejų. Vėliau paaiškėjo, kad toj vietoj deginamos šiukslės, kurias palieka parke melonus valganti minia... Apieiname išilgai mūrinę tvorą ir pasiekiam aplėistą parko dalį. Nuvargusi sėduosi ant akmens ir dairausi. Pagaliau suprantu, kad tai esama buvusių kolonų skeveldros. O už manęs dar kiti geležiniai vartai, ant kurių mažytis užrašas skelbia, kad tai esama Diokleciano pirties iš antrojo šimtmečio. Graudu, stebint šiuksles ir piktžoles, kurios vešliai veržiasi pro marmurinių sutrupėjusių baseinų plyšius. Einam, nieko nepeše, pirkti šaltų melonų.

Melono riekutės šaltos, prinojusios ir labai gaivinančios skanios. Valgom, popierinėmis servetėlėmis šluostydami lūpas ir pirštus. Vakarais malonus, šiltas ir giedras.

Pavalgę ieškom šiukslių dėžes melonų žievėms išmesti. Prie šaligatvio matom dvi mažytės dėžutės, perpildytas šiukslių. Aš laikau rankoj suspaudus melonu likučius ir stebiu praeivius, išsokodama išeities. Matau, kad visi meta, kur stovi. Aš negaliu savęs priversti to daryti. Grįžtam prie Diokleciano maldyklų akmenų, už kurių paslėpti mūsų šiukslės... Jausmas nemalonus.

Tuo tarpu viename į parką vedančios gatvės šone sustoja dengtas sunkvežimis. Jo šoninės durys plačiai atidarytos, o ant ištiesios kopėtelių viršaus stovi jaunas "oratorius" ir kažką gestikuliuodamas karštai aiškina. Prisiartinam ir mudu, prisijungdami prie greitai susirinkusios smalsuolių minios. Suprantu, kad jaunas italas ir vėliau atsiradus jaunutė jo padėjėja neagituoja politiniais klausimais, bet bando parduoti dėžėse supakuotus, oru pripučiamus zūkius, lokelius, lėles ir kitus žaislus, įtikindami klausytojus, kad tai esanti namų puošmena. Pirkėjų atsiranda. Pastebėję susirinkusią minią, prisiartina keli ginkluoti policininkai, bet, supratę, kad tai ne teroristai, o gatvės prekybininkai, nuobodžiai truktelėję pečiais, pasitraukia.

Nusivylusi paskutiniu vakaru Romoj, dairausi, kur dar galėčiau paganyti akis į tuos senovinius grožio stebuklus, kurių taip matomai nevertina patys savininkai — senovinės Romos vaikai. Iš miesto plano patyriau, kad aikštė, į kurią šliejasi aplėistos Diokleciano maldyklės (turistam skirtoj knygoj pavadintos "majestotiškais griuvėsiais", — griuvėsiai tai griuvėsiai, bet šiukslės tikrai nesuteikia majestotiškos didybės), vadinasi Piazza Esedra, kurios centre matosi įspūdingas fontanas, kaip ir visi fontanai Romoj. Arčiau priėjus, pasidaro graudu: fontano dugne seniai pažaliavęs vanduo, pri-

mėtytas popieriukų, o milžiniškos jį supančios skulptūros su šakelais rankose atrodo aplėistos, išvietintos ir nelaimingos. Užsukom dar į "basilica del Angeli e Martiri", kuri man staiga pasidarė panaši į visas kitas bazilikas, tik buvo mažesnė, tamsesnė ir labiau aplėista. Galimas dalykas, kad buvau paveikta nuotaikos, kurią sukėlė toks nemalonus dienos galas.

Lėtai grįžom viešbučio link. Dar kartą sustojom geležinkelio stoty, kurioj ieškojau kelionės suvenyrų, ar gal tik norėjau išblaškyti nemalonią nuotaiką.

Sekmadienis, liepos 22

Jau septyntą valandą su skambėjo mano kambario telefonas. Tai mano bičiulis ragino mane eiti pusryčių, nes turim skubėti į stotį, o iš ten į aerodromą su visu savo kelionės suvenyrais apsunkintu bagažu. Užgėrę šaltas bulkutes drungna kava, nusukubėjom į mūsų laukiantį taksį, kurį pašaukė paslaugus viešbučio tarnautojas, mus išlydėdamas su linkėjimais ir beveik orientališkais nusilenkimais. Galimas dalykas, kad arbatpinigiai padarė įspūdį.

Autobusų sustojimo vietoj netrukus sustojom erdvus autobusas su specialiu skyrum be sėdynių keleivių lagaminam sukrauti. Diena buvo jau iš pat ankstyvo ryto nepaprastai karšta, taigi buvo malonu stovėti autobuso vidury ties durimis ir gailintis atstiktine Romos vėjelio srovele.

Vingiuodami moderniais greitkeliais, lenkdami ištaigingus viešbučius ir senovinius griuvėsius, dviračius ir automobilius, prisiartinom prie Leonardo da Vinci interkontinentalinio aerodromo. Minios keleivių nardė tarp automobilių, tarpduriuose ir šaligatviuose. Moderni architektūra ir paskutinieji technikos išradimai šį aerodromą visiškai izoliuoja savo charakteriu nuo pačios Romos. Čia jau nėra vietos dabarties ir praeties mišiniui, o aerodromo vadovybė, matyti, stengiasi tarp-

KALAKURSAI DAINAVOJ

Kalakursai, įvykę lapkričio 26-29 Dainavoj, buvo ypatingi, nes juose pirmą kartą dalyvavo Ateitininkų Federacijos vadovai J. Laučka.

Trečiadienio vakarų kursų oficialiai atidarė Saulius Čyvas. Jis pristatė šių kursų dvasios vadą kun. S. Ylą, vadovus bei taisykles.

Kursantai, suskirstyti į dvi grupes, dalyvavo pokalbiuose nuo ryto iki pietų ir po laisvalaikio iki vakarienės.

Ketvirtadienį Rasa Šoliūnaitė kalbėjo apie mūsų bendruomenę (ypač šeimą), o Andrius Kazlauskas apie darbą ir žaismą. Baigus pokalbius, visi susirinko vakarienei. Ši vakariene buvo iškilminga — tradicinė amerikietiško kalakuto vakariene. Alma Lelytė ir Zita Šoliūnaitė paruošė du kalakutus, kuriuos kursantai bei vadovai

tautiniam keleiviam sudaryti gerą įspūdį, tai ir pačiame aerodrome tiek tvarka, tiek švara buvo pakankamos. Tai yra didžiausias aerodromas Europoj ir galbūt svarbiausias oro susisiekimo centras tarp kontinentų.

Įdomu pro milžiniškus laukiamųjų langus stebėti kylančius ir besileidžiančius lėktuvus iš įvairiausių pasaulio kraštų. Ant kai kurių lėktuvų buvo stambūs neišskaitomi užrašai orientalinėmis kalbomis.

Atlikę išvykimo formalumus, nužygiavom į specialias laukiamąsias sales, iš kurių jau grįžti negalima, nebent apsigalvotum vel likti parai Italijoj. Išskyrus užrakinamą užtvartą, patalpos niekuo nesiskyrė nuo kitų. Čia buvo užkandinės, suvenyrų kioskai, žurnalų ir rūkalų parduotuvės. Pastebėjusi "cambio" (valiutos keitimo įstaiga), dar rankinuke surankiojau paskutines liras ir iškeičiau į ispanišką valiutą. Buvo keista, kad valdininkas pareikalavo įrodymo, jog liras buvusios įsigytos "legaliu būdu", t.y. turėjau rasti kokio nors Italijos banko pakvitavimą, kuriame buvo nurodyta, kad aš keitusi Amerikos valiutą į itališką. Radau Banco di Spirito Santo pakvitavimą, kuriame buvo nurodyta ne tik suma, bet ir mano paso numeris... Už smulkius, kurių iškeisti negalėjau, nusipirkau pokelį mažų, be skonio saldanių.

Pusę dešimtos įlipome į Allitalia linijos lėktuvą Madrido link.

Skrydis į Madridą buvo labai malonus. Kurį laiką galėjom gerėtis tolstancia žaliuojančios žemės, vingiuojančių upių ir spalvingų miestų panorama. Bet jai išnykus ir lėktuvui panirus į debesį, su malonumu skaitėm naujausios laidos laikraščius anglų kalba ir vaišinomės labai skoningais priešpiečiais su puikia kava ir desertais.

Lygiai vidurdienį nusileidom Madrido aerodrome. Pilotas taip puikiai nutupė lėktuvą, kad keleiviai pradėjo triukšmingai ploti. Aš patį nepajutau nusileidimo, tik supratau, kad jau riedam žeme.

(Bus daugiau!)

LB Hartfordo apylinkės dramos mėgėjų ratelis sėkmingai suvaidino A. Kairio trijų veiksmų komediją "Ku Ku". Iš k. Rimvydas Dragūnevičius, Ignas Simonaitis, Izabelė Simanaušienė, Birutė Zubalienė, Vida Zdanytė, Sofija Alienė, Romualdas Zabulis, Petras Simanauškas, Paulius Bernotas, Ramona Liaukutė, Linas Simonaitis ir Vytautas Zdanys — režisierius. Nuotrauka padaryta po generalinės repetitijos. Nuotr. A. Simonaičio

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Gruodžio 8 Panevėžio dramos teatras iškilmingai paminėjo 40 metų veiklos sukaktį. Šį teatrą išugdė rež. J. Miltinis. Spaudoje rašoma, kad panevėžiečiai su savo vaidinimais yra aplankę beveik kiekvieną Lietuvos kampelį. Jiems taip pat gausiai plėję Maskvos, Leningrado, Kijevo ir Tbiliso žiūrovai. Pasigėrėti vaidinimais į Panevėžį vyko teatralai iš visos S. Sąjungos. Iš visų per 40 metų teatras turėjęs puspenko milijono žiūrovų. Per tą laiką pastatytos 145 premjeros. Dabar šio teatro meno vadovas yra *Donatas Banionis*, direktorius — *V. Dobrovolskis*. Minėjimo iškilmes kalbėjo kultūros ministras J. Bielinis, komunistų partijos centro komiteto kultūros skyriaus vedėjas S. Šimkus, direkt. V. Dobrovolskis. Teatro darbų apžvalgą padarė D. Banionis.

— Spaudoje paskelbta, kad Chabarovske pastatytas Klaipėdos uostui skirtas mokslinio tyrimo laivas "Levas Titovas". Jo dydis — 1125 tonos. Jame esančios šešios mokslinės laboratorijos. Laivas turįs visus naujausius įrengimus vandenynams ir viršutiniam atmosferos sluoksniams tirti. Rašoma, kad Lietuvoje jau esą išmokslintų okeanografų: *Juozas Dubra*, *Judita Šukytė*, *Jonas Baušys*. Laivo įguloje esą Vilniaus universiteto paruošti tos srities mokslininkai: *Nijolė Jurevičiūtė*, *Henrikas Liesys*, *Henrikas Pauliukevičius*, *Ignas Vyšniauskas*, *Vladas Navasinskas*. Tarp jūrininkų esą du lietuviai — vyresnysis mechanikas *Vytautas Tertelis* ir antrasis šturmanas *Antanas Gelauskas*. Žinoma, laivo vadovybė yra rusiška. Laivas plaukia iš Vladivostoko aplink pietinę Aziją, Afriką. Klaipėdoje busių tik sausio viduryje.

— Tenykštė spauda rašo, kad New Yorko tarptautiniame televizijos filmų festivalyje *sidabro* medalį laimėjo rež. *P. Abuševičius* už gamtą vaizduojantį filmą "Juodieji gandrai, elniukas ir Nida". Filmą pagamino Lietuvos kino studija.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje paminėtos dviejų rašytojų sukaktys: *Bronės Buivydaite* 85-erių metų amžiaus sukaktis ir poeto *Stasio Anglickio* 75-erių metų amžiaus sukaktis. St. Anglickis bolševikų okupacijos pradžioje buvo baramas už pasyvumą, vadinamas tyleniu. Vėliau poetas mėgino prisiderinti prie partinių reikalavimų, bet plačiausiai pasireiškė gamtos lyrikoje. Okupacijoje išleistas net 7 St. Anglickio poezijos knygos. B. Buivydaite teparąšė tik savo atsiminimus.

— Palangos dailininkų namuose net du mėnesius truko menotyrininkų seminaras, kuriame buvo aptariamasi aštunto-

jo dešimtmečio dailės problemos. Spauda prasarita, kad seminaro dalyvavo ne tik Vilniaus ir Kauno menotyrininkai, bet buvo "svečių", tos srities specialistų, ir iš Maskvos, Leningrado, Kijevo, Minsko, Kišiniovo, Jerevano, Taškento, Alma Atos. Koks būtų tas seminaras be "vyresniojo brolio"?

— Vilniaus universitetas paminėjo prancūzų rašytojo G. Flobero 100 metų gimimo sukaktį. Apie šio rašytojo vietą prancūzų ir pasaulinėje literatūroje kalbėjo docentai G. Bartkus ir G. Baužytė.

— Dar vienas paminklas pavergėjų garbei. Klaipėdos karių kapuose jau anksčiau buvo pastatytas architektas P. Sadauskas sukurtas paminklas raudonarmiečiams — vertikali kompozicija, prie kurios nuolatos degė sargų prižiūrima ugnelė. Dabar skulptorius R. Daugintis sukūrė bronzinę trijų karių prie vėliavos grupę. Gruodžio pradžioje šis paminklas buvo iškilmingai atidengtas. Į paminklo pavergėjams atidengimo iškilmes buvo suvaryti moksleiviai, studentai, darbininkai, jūrininkai. Kalbėjo partiečiai ir Klaipėdos "išvaduočiai" — rusų karių veteranai, Lietuvoje susisukę šiltas gūžtas.

— Išėjo iš spaudos šeštasis "Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" tomas. Iš viso tos sovietinės lietuvių kalba enciklopedijos busių 12 tomų. Jei tokiu lėtumu bus leidžiami kiti šeši tomai, tai vėl praeis 40 metų. O redakcijoje dirba daugybė redaktorių. Matyt, visoki partiniai cenzoriai trukdo darbą. Skelbiama, kad ir "Mažosios lietuviškosios enciklopedijos" tritomio būsianti paruošta nauja papildyta, pataisyta laida. Būsiąs išleistas ir fizikos enciklopedinis žodynas.

— Lietuvos pavergimo sukakčiai paminėti vasarą išleistąją propagandinę knygą "Lietuvos TSR" rengiamasi išleisti ir anglų kalba.

— Kompozitorių sąjungos plenumo Vilniuje buvo susipažinta su naujais muzikos kūriniais: su J. Juozapaičio opera "Marių paukštė", su E. Balsio opera "Kelionė į Tilžę", su J. Juzeliūno oratorija "Cantus magnificat".

— Kaune užbaigtas statyti dvylikaukštis Politechnikos instituto bendrabutis. Institutas dabar turės 14 bendrabučių. Juose gyvena apie 4000 studentų.

— Adomo Mickevičiaus 125 metų mirties sukaktis buvo paminėta literatūros vakaru, surengtu Vilniaus aktorijų namuose. Ištraukas ir "Pono Tado", "Konrado Valenrodo" ir lyrikos kūrinis skaitė aktorius *Laimonas Noreika*. Lietuvių liaudies

dainų padainavo solistė *Beatričė Grincevičiūtė*.

— Dailininko ir menotyrininko Vlado Drėmos 70 metų amžiaus sukaktis paminėta spaudoje ir specialia paroda. V. Drėma yra Vilniaus krašto lietuvis, kilęs iš Garvėčių. Svarbiausi jo darbai yra monografijos apie senuosius Vilniaus universiteto dailininkus: V. Smakauską, Pr. Smuglevičių, K. Rusecką, J. Rustemą.

— Respublikinė premija paskirta Miestų statybos projektavimo instituto projektuotojų ir statybininkų grupei už ryšių kompleksą, pastatytą Vilniuje.

— Sovietinės Eltos vyr. redaktorei Teodorai A. Baranauskenei suteiktas nusipelnusios Lietuvos žurnalistės vardas. Dailės instituto profesorius Vytautui Brėdikui suteiktas Lietuvos nusipelnusio architekto vardas.

— Kiek anksčiau Kompozitorių namų muzikinėje perklausijoje buvo susipažinta su naujais kelių kompozitorių kūriniais: su *F. Bajoro* vokalinio ciklo "Karnavalas" (žod. M. Vainilaičio), su *M. Urbaičio* "Meilės daina" (žodžiai A.A. Jonyno), su *O. Narbutaitės* kūrinu vargonams "Šjimas į tylą".

Rašytojų sąjungos partinės organizacijos sekretorius *Arūnas Klimas* savo pranešime plačiausiai apžvelgė romano žanrą. Paminėjo V. Petkevičių, V. Bubnį, B. Radzevičių, V. Martinkų, A. Zurbą, V. Dautartą, V. Sirijos Girą, A. Markevičių, A. Paltauką. Pranešėjas buvo patenkintas romanuose keliamomis problemomis, tik atkreipė dėmesį, kad krūtas rašytojų dėmesys stiliaus kultūrai. Nepatenkinamai vertino publicistikos knygas, kurių buvo išleista nemažai, bet daugelis tų straipsnių galėję likti laikraščių puslapiuose. Lyrikoje pastebėjo poetinės pasaulėjautos atsinaujinimą. Išskirtinai paminėjo poetus E. Mieželių, Jst. Marcinkevičių, A. Baltakį, J. Degutytę, A. Drilingą, E. Matuzevičių, M. Martinaitį, Išleistas kelios dramų knygos, bet teatrai žymiai atsilieka nuo draminės kūrybos naujienų. Ir tų nerealizuotų dramų kūriniių skaičius nuolat didėja. Vaikų ir jaunimo literatūra, nors ir pagausi per metus, bet čia esama dar daug spragų. Ne per geriausią padėtis esanti ir kritikos srityje. Apie trečdalis originaliosios literatūros lieka nerecenzuotos, o vaikų literatūros net du trečdaliai lieka visi spaudoje nepaminėti. Pranešėjas nusiskundė ir popieriaus trūkumu. Bet pasidžiaugė literatūros vakarų gausumu. Jų Lietuvoje per metus būvę net 525! Pranešėjas nepamiršo paraginti rašytojus eiti drauge su tarybine liaudimi, darbais įgyvendinti komunizmo idealus. Į partinės organizacijos biurą išrinkti R. Klimas, A. Baltarūnas ir M. Karčiauskas.

Vladas Šakalys pasakoja apie savo pabėgimą

(atkelta iš 3 psl.)

Nuotykis aerodrome

Iš Stockholmo pirmiausia skrido į Londoną vienai dienai. O paskui jau į Ameriką. Kai laukė išskridimo Stockholmo aerodrome, prie jų prisigretino nepažįstamas stambus vyras, labai įkyriai lindo į jų tarpą, kad išgirstų, ką jie kalba.

Tai pastebėjo švedų policija ir tuoj abu keleivius pasišaukė į savo būstinę. Sako, kad aerodrome esą keturi stambūs vyrai, kurie labai juos seka, kur jie eina, ką jie kalba. Kad nebūtų kokių nesupratimų, liepė jiems palaukti policijos būstinėje, kol lėktuvas išskris. Net į lėktuvą palydėjo.

Nebetėję savo žvalgybos dar-

bo, tie keturi vyrai tada kitu lėktuvu išskrido į Švedijos šiaurę. Kas jie buvo? Kas tai gali žinoti. O gal sovietinis saugumas? Buvo kalbėta, kad Vladas Šakalys vėl grįš į šiaurę, kur jis buvo pabėgęs. Ar tie nebūtų įsėdę į tą patį lėktuvą, ar jo nebūtų nukreipę į Leningradą ar kur kitur. Paskui būtų paskelbę, kad Vladas Šakalys grįžo savanoriškai. Jis buvęs Švedijos policijos ir latvių pagrobtas.

Visa tai verčia Vladą Šakalį susimąstyti. Todėl jis ir padarė pranešimą, kad, jei jis dings, tai bus tik kitų jėga pagrobtas, pats savo noru į pavergtą kraštą ne grįš.

Į Ameriką jis atskrido rugpjūčio 28. Čia prasidėjo jo naujas gyvenimas.

CLEVELAND, OHIO

Kun. Balj Ivanuską išlydint

Nelengva atsisveikinti su asmeniu, kuris beveik per keturias dešimtis metų buvo tapęs kasdieninio gyvenimo dalim, pažįstama, įprasta ir reikalinga. Kun. Balys Ivanuskas, ilgametis Clevelando Šv. Jurgio parapijos klebonas, atšventęs savo 70-ąjį gimtadienį, pasitraukia iš aktyvios sielovados tarnybos ir savo vietą užleidžia jaunam įpėdiniui kun. Juozui Bacevičiui. Kun. Balys Ivanuskas, gimęs Amerikoje susipratusių lietuvių šeimoje, savo gyvenimo kryptį pasirinko intuityviai pašaukiamas dvasios įtakojamas. Turėdamas ypatingai gražų balsą, linksma būdą ir stiprų humoro jausmą, mėgęs sportą ir dainą, jis visas tas savo ypatybes ir talentus nukreipė į Dievo ir žmonių tarnybą, palikdamas Clevelando lietuvių tarpe neišdildomus prisiminimus. Jo nepretenzingi, kuklūs pamokslai niekada nestokojo stipraus humoro prosvaisių, o jo sodrus, išlavintas tenoras visada pakiliai ir nuotaikingai liedavosi tiek su choru, tiek su pamaldų dalyvių giedojimu. Aš asmeniškai visada žavėjau paskutiniaisiais pamaldų žodžiais, kai mielas klebonas užtraukdavo "Telydi jus Viešpaties malonė".

Kai 1949-50 pasiekėm svetinus Amerikos krantus, spietėmės apie jau egzistuojančias lietuviškas parapijas, kurios per trumpą laiką tapo mūsų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo židiniais. Lituanistinės mokyklos, šokių grupės, chorai, skautai, ateitininkai ir visi tie, kurie jungėsi į vieną ar kitą organizaciją, jose rado sau prieglobstį, patalpas, moralinę paramą. Šv. Jurgio parapija, seniausiaji Clevelande, per savo gyvavimo įvairias epochas įrašė gilius pėdsakus į mūsų emigracinę istoriją. Nuo tos istorijos neatskiriamas yra ir klebonas Balys Ivanuskas. Laikui bėgant, miesto veidui keičiantis ir kompaktiškai susibūrusiems lietuviams pamažu skirstantis po tolimesnius priemiesčius, parapijos gyvenimas apmirė ir kurį laiką, vandalizmo apsuptas, parapiečių skaičiui mažėjant, buvo beveik beviltiškoji padėty. Įsisteigęs evergingas parapijos komitetas, vadovaujamas Prano Razgaičio, parapijon įnešė naujo entuziazmo ir naujos gyvybės, įtraukiant ir jaunesnės kartos atsimenis. Po ilgo ieškojimo pavyko surasti ir iš pareigų pasitraukiančio klebo-

no vieton jauną kunigą Juozą Bacevičių, kuris vietinės arkivyskupijos lėšomis ir pritarimu buvo pasiūstas į Romos Lietuvių Kolegiją lietuvių kalbos ir kultūros žiniom pagilinti. Ryto Babicko vadovaujamas parapijos choras džiugino maldininkus savo puikiai atliekamomis giesmėmis.

Pagaliau atėjo atsisveikinimo diena. Į advento vainikus ir egulutėmis papuoštą Šv. Jurgio šventovę suplaukė parapiečiai ir garbingi svečiai, jų tarpe vyskupas James Lyke, diecezijos atstovas, ir eilė dvasiškių, klebono kun. Ivanausko seminarijos kolegų ir kaimyninių parapijų klebonų. Iškilmingos pamaldos, celebruojamos vyskupo su devyniais koncelebrantais ir gausia jaunųjų tarnų svita, buvo pradėtos galingu "Veni Creator Spiritus" himnu. Visų džiaugsmui ir maloniam nustebimui, mišios buvo celebruojamos lotyniškai. Tai lyg ir apvainikavo ilgamečio klebono atsisveikinimo šventę pačiu gražiausiu tradiciniu vainiku.

Trumpas atsisveikinimo pamokslas nestokojo sentimentų ir prisiminimų, kurių tarpe paties solenizanto didžiausiai buvo įvertintas jo buvimas Lietuvoje 1938-39 metais. Jis prisiminė mokyklą, organizacijas ir įvykius, kurie buvo reikšmingi mum visiem. "Ir dėkoju jums, kad mane priėmėte su meile, nežiūrind mano silpnybių ir klaidų," kalbėjo kun. Ivanuskas. Jo kalba buvo pilna nusizėminimo, meilės ir dėkingumo.

Po pamaldų parapijos salėj buvo iškilmingi pietūs, kurių metu ceremonijų meisterio pareigas ėjo komiteto pirmininkas Pranas Razgaitis. Tiek garbingų svečių, tiek parapiečių džiaugsmui, parapijos choras scenoje pasirodė su nuotaikingomis lietuviškomis dainomis. Jaunieji Algis ir Kristina Kasulaičiai, broliukas ir sesutė, pasipuošę tautiniais drabužiais, kanklių ir lumzdelio duetu pagrojo kelis A. Mikulskio kūrinius.

Norinčių solenizantą sveikinti organizacijų atstovų sąrašas buvo toks ilgas, kad rengėjai nutarė atsisakyti kalbų ir apsiribojo tik garbės svečių sveikinimais. Trumpą žodį tarė vyskupas James Lyke, solenizanto seminarijos kolega, nuolatinis parapijos svečias, kun. Aleksandras Goldikovskis ir DMNP parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas. Paskutinis sveikintojas buvo jaunutis Rimas Balašaitis, kuris trumpa, bet nuotaikinga kalba su klebonu atsisveikino "klapčiukų" vardu, kalbedamas lietuviškai ir angliškai. Svečiam prašant, solenizantas sudainavo visų mėgstamą "Blynų" dainą. Jam buvo įteikta simbolinė dovana: kelioninis bažnytinų reikmenų lagaminėlis ir adresas su visų dalyvių parašais.

Su klebono Ivanausko pasitraukimu pasibaigė istoriška ir reikšminga lietuvių gyvenimo Clevelande epocha. Išlydėtas su sveikinimais, linkėjimais ir dovanomis, jis paliks sunkiai beuždildomą spragą. Te Viešpats Dievas suteikia jam daug laimės ir geros sveikatos jo poilsio metuose!

Aurelija Balašaitienė

WATERBURY, CONN.

Tautinė apraiška — Lietuvos kariuomenės minėjimas

Reikšminga Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukaktis veik visose lietuvių kolonijose buvo įvairiai paminėta.

Anksčiau buvusi didinga Waterburio lietuvių vietovė, vėlesniu laikotarpiu lietuvių skaičiui apmažėjus, vis dėlto dar įstengia tinkamai pasireikšti savo tautiniuose reikaluose.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimą lapkričio 23 Waterburio ramovėnai surengė gana pakilioj nuotaikoj, turėdami savo tarpe Amerikos generolą G. Russo, ypatingą laisvės kovotoją Vl. Šakalį, Tautos Fondo centro valdybos pirm. J. Giedraitį, dr. P. Vileišį, kompozitorių A. Aleksį, miesto burmistro atstovą ir kitus žymius asmenis.

Tą dieną už žuvusius ir gyvus Lietuvos laisvės kovotojus Šv. Juozapo lietuvių bažnyčioj mišias aukojo ir pamokslą pasakė klebonas kun. J. Vilčiauskas. Choras, muz. J. Beinorio vedamas, pakiliai giedojo naujas lietuviškas giesmes, Amerikos ir Lietuvos himnus. Tautines ir Ramovės vėliavas nešė M. Gureckas, Z. Delininkaitis ir J. Skladaitis. Aukas nešė savanoris kūrėjas J. Šližys, buvusio Ramovės pirmininko našlė I. Malakauskienė ir pirm. A. Čampė. Pamaldose dalyvių buvo daugiau negu paprastą sekmdienį.

Tuoju po pamaldų visi susirinko į netoliese esantį lietuvių klubą. Ten gražiai atnaujintoj didžiojo salėj buvo pauoršti skoningi ir sotti pietūs, kuriuos su malda palaimino kun. J. Ruokis.

Baigiant pietauti, naujai susidaręs dainininkų vyrų trejetukas papildė minėjimo nuotaiką. Muz. J. Beinoris, A. Paluilis ir E. Melnickas sudainavo 7 karines dainas: Žygis į Vilnių, Sutems tamsi naktuzėlė, Tėviškė, Tau, sesute, Ulonai, Aras ir Atlikęs pareigų. Dainininkų toks pirmas pasirodymas buvo visų maloniai sutiktas.

Po to Ramovės pirm. A. Čampė, vadovaudamas programai, trumpai priminė šios dienos minėjimo prasmę, sveikino dalyvius ir pristatė garbės svečius.

Pakviestas prie mikrofono, miesto burmistro atstovas J. Sullivan perdavė E. Bergino puikiausius atsiliepimus apie lietuvių gyvenimą, kultūrą ir tėvynės laisvės kovas.

Senas lietuvių bičiulis generolas Gaetano Russo 10 minučių kalboj nukreipė savo kaitrius žodžius prieš komunizmą ir apsnūdėlius. Visa salė jo kalbą priėmė su entuziazmu.

Pristačius vietinius žymūnus — komp. A. Aleksį su žmona, dr. P. Vileišį, J. Stokų ir kitus, buvo perskaityta iš Floridos V. Bražėno atsiųsta telefonograma su kilmiais linkėjimais.

Džiaugsmingai buvo visų sutiktas, iškvietus kalbėti, tik prieš vieną dieną grįžęs iš Madrido nepaprastai laisvės kovotojas Vladas Šakalys. Jis nuosekliai, patraukliai ir įdomiai nušvietė savo pasitraukimo iš Lietuvos odiseją. Labai greit prabėgo viena valanda, klausant jo pavojingų bei šurpulingų pergyvenimų. Nors apie jo pabėgimo aplinkybes kuo ne visi buvo skaitę spaudoj, bet, girdint jo paties gyvą žodį, įspūdis susidarė kur kas gilesnis.

Be savo pabėgimo, teisingiau pasakius, pėsčiom bei rėplom žygiavimo 800 kilometrų, Vl. Šakalys taip pat pavaizdavo Lietuvos esančių tautiečių nuotaiką ir savo patirtį iš Madrido.

Baigęs kalbėti, dar atsakinėjo į daugelį klausimų. Po to tam pasisventėliui patriotui publika suklė griausmingas ovacijas, kurių jis tikrai yra nusipelnęs.

Clevelando Lietuvių Namų Moterų Klubas surengė U. Astrienės šiaudinukų žaislų, papuošalų ir paveikslų parodą. Iš k. Vedegienė, Jokubaitienė, Motiejūnienė, U. Astrienė, Žiedonienė, Čipkutė ir Neimanienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

KOMUNISTAS RAŠYTOJAS APIE MOKINIŲ TERORIZAVIMĄ

Komunistų propaganda, skirta užsieniui, visą laiką stengiasi diskredituoti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, aiškindama, kad joj skelbiami vien neturį jokio pagrindo šmeižtai. Ji, ta propaganda, paneigia, kad ok. Lietuvos mokyklose esąs mokinių prievartavimas; viskas esą tik kulto tarnų išsigalvojimas ir grynas melas.

Neseniai pateko man į rankas viena knyga, išleista okupuotoj Lietuvoj. Tai ne Kronika ar kuris kitas pogrindžio leidinys, bet knyga, išleista valstybinės leidyklos Vagos Vilniuj 1967. Tos knygos vardas "Tarybų Lietuvos rašytojai". Taigi, jei, propagandistų žodžiais, Kronikoje tėra vien melas ir šmeižtai, tai čia jau turėtų būti vien gryniausia teisybė.

Beskaitydamas toj knygoj įvairių okupuotos Lietuvos rašytojų autobiografijas ir jų viso gyvenimo "išpažintis", priėjau ir prie Vytauto Bubnio tokios "išpažinties". Kaip daugiaili turbūt žinoma, Vytautas Bubnis yra parašęs keletą romanų. Vieni iš čia geriau žinomų yra: Arberonas, Alkana žemė, Po vasaros dangum ir Nesėtų rugių žydėjimas.

Nors ne tik propagandiniuose leidiniuose, bet ir kituose, net grožinėj literatūroj, tiesa esti gerokai iškraipyta, nes viskas turi ten sukstis aplink socialistinį realizmą, tačiau Vytauto Bubnio minėta išpažintis tai jau ne jo romanai. Romanuose ir jo veikėjai, ir įvykiai, ir vietos, ir viskas gali būti fiktyvūs dalykai. Galėjo taip būti, galėjo ir nebūti, kas gi ten galės patikrinti. Bet, kai komunistas rašytojas (į komunistų partiją jis buvo priimtas 1962) viešai kalba patys apie save, jis jau išgalvotų dalykų negali skelbti, ypač kai jis kalba apie partijai visai nepalankius dalykus. Nukrypus čia nuo tiesos, reiktų jau ne tokią iš-

D. Venclauskaitė, nejučiuom aplankiusi visus dalyvių stalus su aukų lapu ir apščiai surinkusi iš dosnių autotojų, tą piniginę auką įteikė kukliam, to nesitikėjusiam ir nedrausį pinigų priimančiam Vl. Šakaliui, kad galėtų bent pradėti įsikurdinti Amerikoje.

Paskiausiai buvo pristatytas Tautos Fondo centro valdybos pirmininkas Juozas Giedraitis iš New Yorko. Pasveikinęs ramovėnus ir visus dalyvius svečius, jis trumpai apžvelgė TF našią veiklą lietuvių baruose ir išreiškė gilią padėką visiem TF aukotojam, ypač šimtininkam — kun. J. Ruokiui, M. Lisauskui, J. Puodžiūnui, Moterų Federacijos Waterburio klubui, taip pat TF tarybos nariui dr. P. Vileišiui ir revizijos komisijos nariui įgaliotiniui A. Čampėi.

Baigiant kariuomenės dienos minėjimą, A. Čampė ramovėnų vardu išreiškė širdingą padėką garbingiems kalbėtojams, dainininkam, visiem atsilankiusiems, taip pat J. Giedraičiui, savo lėšomis iš New Yorko atvežusiam Vl. Šakalį, ir L. klubo pirmininkui C. Laskiui už leidimą naudotis sale be atlyginimo.

Ačė

B VISUR

— Lietuvos atstovui Washingtono ir poniai Bačkienė Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga JAV prezidentas ir ponias Carter, viceprezidentas ir ponias Mondale, valstybės sekretorius ir ponias Muskie, protokolo šefas ir ponias Valdez, Washingtono burmistras ir ponias Barry, eilė senatorių ir kongresmanų su žmonomis atsiuntė sveikinimus. Lietuvos atstovas irgi pasiuntė sveikinimus bei linkėjimus aukštesiems sveikintojams. Švenčių proga p.p. Bačkiai taip pat pasikeitė sveikinimais bei linkėjimais su keliasdešimt valstybių ambasadoriais ir jų žmonomis.

— Į politinių studijų savaitgalį, kuris bus Los Angeles Šv. Kazimiero parap. salėje sausio 17-18, atvyksta Rimas Česonis, dalyvavęs JAV delegacijoj Madride. Jis kalbės apie Lietuvos klausimą toje konferencijoje, taip pat aptars Amerikos naujos vyriausybės darbų kryptį. Dalyvaus ir dr. V. Vardys, Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius, pasireiškęs kaip okupuotos Lietuvos gyvenimo specialistas. Jis kalbės apie mūsų pareigas pavergtai tautai. Atvyks ir dr. K. Ambrozaitis iš Chicagos. Simpoziumo formoje bus diskutuojama lietuviškos informacijos plėtimas ir jaunimo pasirošimas bei atsakomybė lietuviškai veiklai. Studijas organizuoja LB Vakarų apygarda, Jaunimo sąjungos skyrius, LF bičiulių sambūris, bendradarbiaujant lietuvių informacijos centrui.

— Eugenijaus Kriaučeliūno vardo jaunimo premijos vertinimo komisiją sudaro PLB atstovė D. Kojelytė, PLJS pirmininkas G. Aukštuolis, JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas V. Volertas ir Kriaučeliūnų šeimos atstovai: V. Jonušienė ir J. Kriaučeliūnaitė.

— Kun. dr. Valdemaras Cukuras, buv. Anhrst kolegijos profesorius ir kapelionas, nuo š.m. sausio 2 paskirtas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos administratorium Providence, R.I. Šioj parapijoj ilgus metus našiai dirbo a.a. kun. Vaclovas Martinukas. Kun. Cukuro dabartinis adresas: 350 Smith St., Providence, R.I. 02908.

— Stasys Barzdukas, buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, bent šešetį savaitių bus gydomas Tautiniam Sveikatos Institute Washingtono. Jo adresas: Unit 5E, Room 223B, Building 10, Clinical Center, National Institute of Health, Bethesda, Md. 20014. Jo telefonas 301 496-3738.

— A. a. Balys Mikaila gruodžio 22 mirė Putnamo ligoninėj. Palaidotas iš Nekalto Prasidejimo Marijos seserų vienuolyno koplyčios gruodžio 24 vienuolyno kapinėse. Nuliūdime liko dukktė ses. Ona Mikailaitė.

— "Ateities" žurnalas 1981 vasario mėn. mini 70 metų sukaktį. Vyr. redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas jau rengia medžiagą sukaktuviniam sausio vasario mėn. numeriui.

— Baltimorės-Washingtono rajono lietuvių studentų grupė ieško mokytojo ar mokytojos tautiniam šokiama mokyti. Suinteresuoti prašomi skambinti Dainai Buivytei. Jos telef. 301 744-4023.

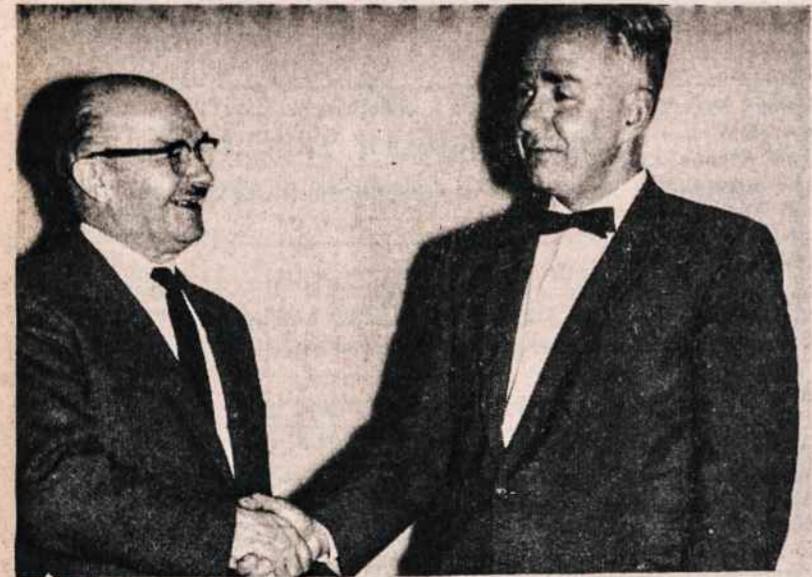
— Nauji Darbininko skaitytojai: B. Kviklys, Chicago, Ill., P. Backus, Margate, Fla. Užsakė kitiem: M. Skirko, Lexington, Mass. — S. Jaskevievicz, Brockton, Mass., R. Bružienė, Wappingers Falls, N.Y. — A. Bružas, Sacramento, Calif. Sveikina naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiam skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

MIRĖ P. TAUTVAIŠAS

Cicero, Ill., lapkričio 14 iš gyvyj tarp o išsiskyrė žymus lietuvis šachmatininkas Povilas Tautvaišas, sulaukęs 63 m. amžiaus.

Velionis yra atstovavęs Lietuvai dvejose šachmatų olimpiadose — Muenchene ir Buenos Aires. Vokietijoj taip pat plačiai reišėsi lietuvių ir kitataučių tarpe, pasiekdamas gražius laimėjimų. Atvykęs Amerikon, 1949 tapo Bostono meisteriu, o vėliau 5 kartus Chicagos meisteriu. Dalyvavo ir stambesnio pobūdžio amerikiečių turnyruose ir visur gerai pasirodydavo.

Palaidotas lapkričio 18 Šv. Kazimiero kapinėse.

Šachmatininkas Povilas Tautvaišas (d.), miręs lapkričio 14 14 Cicero, Ill.. Jį sveikina Lietuvos g. en. konsulas dr. Petras Daužvardis, taip pat miręs. Nuotrauka daryta per Tautvaišo pagerbimą už jo pergales šachmatų srityje. Nuotr. E. Sulaičio

Rūkyti draudžiama

Vagono skyriuje nerūkantiems vienas keleivis rūko cigaretę. Tai pastebėjęs konduktorius jam pagarsiai sako:

— Jūs geriau nerūkykit.
— Tą pat sako ir mano draugai, — šyptelėjęs atsiliepia keleivis.

Konduktorius, manydamas, kad keleivis nesuprato, jam pastebi:

— Rūkydamas jūs galite nukentėti.

— Tą pat sako ir mano gydytojas, — vėl atsiliepia keleivis.

— Aš tamstai draudžiu rūkyti! — užpykęs riktelėja konduktorius.

— Taip pat rėkėja ir mano žmona, — juokdamasis kartoja keleivis.

Kelonėj

Policininkas sustabdo vairuotoją ir jam sako:

— Tamsta 30 mylių zonoje važiuoti 50 mylių per valandą.
— Ne, aš važiuoju tik 40 mylių, — ginčijasi vyras.

— Ne, važiuoju daugiau, — tvirtina policininkas.
— Pone policininke, geriau su mano vyru nesiginčyti, kai jis yra girtas, — priduria policininkui moteriškė.

Viltis

— Aš labai susirūpinusi. Jau vėlu, o mano vyras dar negrįžo iš darbo. Ar tik jis neturi meilutės?

— Nereikia iš karto tikėtis blogiausio. Gal būt, jį tik suvažinėjo automobilis.

Kainos

— Kiek kainuoja šis paltas?
— Jei tamsta tuoj mokėtum — 50 dolerių, bet jei imtum į skola — 100 dolerių. Tuo atveju 50 dol. reikėtų tuoj įmokėti, — paaiškino pardavėjas.

Prekyba

Susitikę du draugai valgykloje šnekasi. Pirmasis aiškina, kaip blogas biznis:

— Tik pagalvok, pirmadienį turėjau tik vieną pirkėją. Antadienis buvo dar blogesnis, nes nė vienas neatsilankė. Trečiadienis buvo dar blogesnis ir už antradienį.

Antrasis nustebęs klausia:
— Kaip galėjo būti trečiadienis blogesnis už antradienį?

— Labai paprastai, — atsako pirmasis, — tas, kuris pirkto pirmadienį, grąžino prekes trečiadienį.

Mainai

Neseniai vedęs vyrukas pasakoja savo senesniui bičiuliui:

— Kai vakar grįžau namo, tai žmona mane pasitiko labai meiliai. Šoko ant kelio ir kelis sykus pabučiavo. Ant stalo buvo gėlės ir puiki vakarienė. Neleido man padėti jai indų plauti ir atidarė net televiziją.

Senesnis vyras giliai atsikvėpė:

— O kaip tau patiko jos nauja suknelė?

Kovos draugai

— Kodėl Petrą vadini kovos draugu? Ar judu kartu kariavot?

— Ne, aš vieną, o jis kitą seserį vedėm.

Pagal nurodymus

Daktaras pasakoja policijos atstovui:

— Ištyriau pacientą, kuris serga bronchitu ir patariau jam būti šiltoje aplinkoje.

— Na, ir kas atsitiko? — paklausė pareigūnas.

— Išeidamas iš kabineto, pacientas pasiėmė mano šiltą žieminį apsiaustą.

ATLETŲ TALKA ŽIDINIUI

Lietuvių Atletų Klubo "bingo" grupė užbaigė devintus veiklos metus. Pradedant veiklą, grupė buvo du šimtai su viršum darbuotojų. Žengiant į dešimtmetį, beliko vos per tris dešimtis. Likusieji ir toliau neša našta, kurią užsidėjo Kultūros Židinio statybos pradžioje ir jo išlaikymui.

Per tuos devynerius metus Kultūros Židinio statybai ir išlaikymui sutelkta 325,150 dol., o vien tik per 1980 metus — 35,000 dol. Tam praleista 3,500 valandų, kartais šaltoj, kartais karštoj, bet visada prirūkytoj salėj.

Girdimi išsireiškimai "Mūsų židiny", "Dirbame dėl židinio". Štai būs pasiaukojusių didvyrių, kurių dėka New Yorko lietuviai gali išstarti "Mūsų židiny":

E. Baliūnas, O. Dzetaveckaitė, V. Galiniene, J. Galinis, J. Gerdvilienė, R. Jarosch, R. Jasinskienė, V. Katinas, A. Kraučiu-nienė, V. J. Kulpa, A. Kulpa, J. Kulpaitė, V. P. Kulpa, I. Kump, J. Landsbergis, S. Liogys, A. Mičiulis, B. Mikalauskienė, D. Mikulskis, S. Prapuolenis, J. Rauba, O. Raubienė,

D. Samušienė, A. Šilbajoris, D. Šilbajorienė, V. Šileikienė, V. Steponis, A. Steponienė, J. Švitrienė, V. Vaičiulis, K. Vainius, E. Vainienė, J. Vytuvienė, M. Žukauskienė.

Iš jų kai kuriuos rasite nuo pat pirmos žaidimų dienos. Per žvelgę sąrašus, skelbtus prieš 4-5 metus, matysite, kad sąrašas beveik nėra pasikeitęs.

Lietuvių Atletų Klubu vardu dėkoju Jum už pasišventimą, ištvėrmę ir linkiu sėkmės ateinančiuose metuose.

Taip pat kreipiuosi į buvusius darbuotojus ir į naujus: ateikite ir pastiprinkite retėjančias gretas tų, kurie su kaupu atidavė savo duoklę Kultūros Židiniui!

L.A.K. Bingo vadovas

LITHUANIAN COOKERY,
by Iz. Sinkevičiūtė
(In English, 316 pages, 8 dol., postage 50 c.) Graži dovana Kalėdų proga lietuviškai nekalbantiems draugam. Darbininkas, 314 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

TAUPLYKIME KASOJE

Kredito Unija KASA yra praktiškiausia taupymo ir skolinimo įstaiga visiems lietuviams. Čia nereikia stovėti eilėse ir visas bankines transakcijas galima atlikti atsilankant į KASOS įstaigą: 86-01 114 Street (kampas 86 Ave. ir 114 St.), Richmond Hill, N.Y. 11418. Kiekvieną dieną ir kiekvieną vakarą užėję rasite asmenišką patarnavimą visais reikalais. Kai kuriuos reikalus galima atlikti ir raštu, arba skambinant telefonu: 212 441-6799.

KASOJE jūsų santaupos yra federalinės valdžios įstaigų garantuotos iki 100,000 dolerių sumos, lygiai taip pat, kaip ir bankuose, bet palūkanos už santaupas yra daug aukštesnės. Paprastos bankinės knygtės sąskaitos KASOJE duoda 7% palūkanų, o bankuose tik 5.5%. Skolinimo procentai bankuose yra pakilę labai aukštai, o KASOS nariams skolinimo sąlygos yra lengvesnės ir procentai mažesni. KASOJE taip pat galima investuoti 500 dolerių sumas trijų, še-

šių mėnesių arba ilgesniam laikui, perkant Share Certificate akcijas. Už Share Certificate dabar duodama 12.5% efektyvių metinių palūkanų ir nebūtina padėti didelės sumas, kaip to reikalauja bankai. Turint daugiau pinigų, KASOJE galima pirkti 10,000 dolerių Money Market Certificate šešim mėnesiam, arba ilgesniam laikotarpiui. Šios akcijos neša aukštesnes palūkanas už Share Certificate ir jų procentai svyruoja kas savaitę, pagal valdžios išduodamas Treasury Bills akcijas. Kiekvienu atveju yra daug pelningiau taupyti lietuviškam KASOS kooperatyve, kur jūsų interesai yra saugomi ir tvarkomi pagal valdžios įstatymus.

Jūsų patogumui čia pridėdame atkarpą, kurią užpildę ir pridėję savo banko knygtę, galite paštu pervedti dalį arba visas savo santaupas į KASOS Kredito Uniją. Atkarpą siųskite šiuo adresu: KASA Credit Union, 86-01 114 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.

AUTHORIZATION TO TRANSFER FUNDS TO KASA LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Enclosed is my passbook from:

Name of your present bank _____

Pay to the order of KASA Lithuanian Federal Credit Union:

\$ _____

(Specify the amount or write "Balance of account")

signature _____

(both signatures, if it's a joint account)

Date _____

— BE SURE TO ENCLOSE YOUR BANKBOOK —

Atsiųsdami šią atkarpą ir banko knygtę, parašykite, kur norite KASOJE laikyti pinigus:

1. Paprastoje einamojo sąskaitoje (7%)

2. Share Certificate (dabar 12%, 500 dol. blokais)

3. Money Market Certificate (nemažiau 10,000 dol. šešim mėnesiam; procentai pagal bankų Certificate of Deposit).

Būtinai pridėkite savo adresą

KASOS Informacija

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA

MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privi-
žiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas
kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

BUFFALO, N.Y.

Padėka gimnazijos rėmėjams

Vasario 16-tos gimnazijos vadovybė savo kalėdiniame laiške prašo perduoti sveikinimus ir nuoširdžią padėką visiem gimnazijos rėmėjams. Kadangi mano tvarkomo rėmėjų būrelio nariai yra labai plačiai pasklidę ir negaliu jų visų sutikti, tad šiuos gimnazijos sveikinimus ir padėką perduodu per spaudą. Ta pačia proga ir aš linkiu savo būrelio nariams geriausios sveikatos ir visokeriopos sėkmės 1981 metais. Dėkoju visiem už dosnias aukas ir už greitą jų atsiuntimą. Nors pereitais metais būrelio narių skaičius yra kiek sumažėjęs, bet iš viso suaukota \$554.47. Paslaptis čia yra ta, kad Rochesteris įsijungė į mano būrelį. Ypatiną padėką už tai priklauso buvusiam mano kaimynui Vytautui Žmuidzinui. Taip pat dėkoju ir kanadiečiams: Niagara Falls, St. Catharines, Welland, Port Colborne ir Toronto gyventojams, kurie jau prieš keletą metų, įsijungdami į gimnazijos rėmėjų eiles, sustiprino mano būrelį. Pennsylvania ir Washington valstybėse gyvenantiems būrelio nariams reiškiau padėką už dosnumą ir ypatingą punktualumą, atsiunčiant aukas.

Didžiausia mano padėka priklauso buffaliečiams, kurie per visus tuos dvidešimt-septynis būrelio egzistavimo metus sudarė tą pastovų būrelio branduolį. Dabartiniu metu lygiai 50% visos kolonijos šeimų (skaitant visas — grynai lietuviškas ir mišrias) priklauso rėmėjų būreliui.

Dėkodamas visiem už pereitų metų aukas, kviečiu pasilikti būrelio nariais ir šiais metais, nekreipiant dėmesio į prieš gimnaziją skleidžiamus gandus. Taip pat kviečiu įsijungti į gimnazijos rėmėjų eilės ir visus kitus, ypač Niagaros pusiasaly gyvenančius kanadiečius.

Romas Masiulionis
Būrelio Nr. 113 vadovas

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalėdinių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

27 dol. — Vl. Kalytis, Great Neck, N.Y.

22 dol. — V. Lazauskas, Baltimore, Md.

20 dol. — A. Gaidis, Bayshore, N.Y.

Po 17 dol. — A. Petkevičius, N. Washington, Pa., P. Stančius, E. Alton, Ill., A. Trainis, Richmond Hill, N.Y.

Po 12 dol. — K. Pintsch, W. Milford, N.J., P. Radvila, San Francisco, Calif., A. Sabalis, Woodhaven, N.Y., J. Vigelis, Cherry Hills, N.J.

Po 10 dol. — A. Zabela, Jersey City, N.J., C. Bukas, New Hyde Park, N.Y., kun. J. Zuromskis, Lowell, Mass., A. Grinis, Flossmoor, Ill.

8 dol. — J. Vaičaitis, St. Petersburg, Fla.

Po 7 dol. — A. Tamašauskas, Elmhurst, N.Y., J. Janiūnas, Stratford, Conn., W. Botscharow, Newton, Mass., A. Nielsen, Glastonbury, Conn., E. Leleiva, Richmond Hill, N.Y., A. Kasilis, Bricktown, N.J., V. Kazlauskas, Chicago, Ill., A. Lazdauskas, Bridgeport, Conn., P. Bielskus, Ridgewood, N.Y., A. Čepėnas, Worcester, Mass., E. Remeza, Hollis Hills, N.Y., Z. Rimas, Ridgewood, N.Y., A. Balsys, Kensington, Md., E. Daidynas, Brooklyn, N.Y., E. Tamalavage, Worcester, Mass., S. Naujokaitis, Omaha, Nebr., O. Piesina, Westwood, Mass., V. Ambraziejus, Newark, N.J., J. Grincevičius, Elizabeth, N.J., R. Stepanėnas, Long Island City, N.Y., J. Katella, Pittsburgh, Pa., W. Kazlauskas, Waterbury, Conn., P. Gimys, Brooklyn, N.Y., A. Revukas, Cranford, N.J., K. Skobeika, Woodhaven, N.Y., A. Vaiculis, W. Mifflin, Pa., P. Šilbajoris, Richmond Hill, N.Y., V. Daugėla, Washington, D.C., P. Rimscha, Hartford, Conn.

6.50 dol. — Z. Jurys, Richmond Hill, N.Y.

Po 5 dol. — P. Račkauskas, Dorchester, Mass., R. Jurelis, Hartford, Conn., A. Pestenis, Philadelphia, Pa., G. Gliaudys Jr., W. Covina, Calif., A. Marcel, Howard Beach, N.Y., A. Krasnavech, S. Boston, Mass.,

J. Janušauskas, Hartford, Conn., kun. M. Ozalas, Scranton, Pa., N. Ulėnas, Dix Hills, N.Y., V. Vasikauskas, Richmond Hill, N.Y., B. Gudonis, Hot Springs, Ark., L. Oksas, Los Angeles, Calif., K. Svelnys, Ansonia, Conn., J. Janavičius, Cleveland, Ohio.

Po 4 dol. — A. Reivytytis, Middle Village, N.Y., V. Stankauskas, Cleveland, Ohio, J. Žaliaduonis, New York, N.Y., A. Kepalaitė, New York, N.Y., M. Petrikas, S. Farmingdale, N.Y., A. Kazickienė, Greenwich, Conn., V. Sinkevičius, Chicago, Ill.

Po 3 dol. — A. Fedronas, New Hyde Park, N.Y., T. Augulis, Bloomfield, N.J., V. Sile-nas, Erie, Pa., V. Širvydas, Hudson, N.H., kun. R. Krasauskas, Putnam, Conn., G. Palevičius, Hudson, N.H., J. Ugenskas, St. Petersburg, Fla., C. Stankus, Kearny, N.J., R. Kisielius, Somerville, N.J.

2.50 dol. — A. Zakus, New Port Richey, Fla.

Po 2 dol. — S. Jaras W. Hartford, Conn., E. Dambriūnas, Brentwood, Md., A. Orentas, Columbia, Md., A. Andriulionis, So. Boston, Mass., E. Žiuryš, Wethersfield, Conn., P. Lalais, E. Greenbush, N.Y., dr. I. Skeivys, Richmond Hill, N.Y., S. Dirsas, Brighton, Mass., Rev. J. Baltrūnas, Esperance, N.Y., Z. Stanaitis, Monrovia, Calif., M. Banevičius, W. Hartford, Conn., H. Kazimeraitis, Northampton, Mass., C. Masaitis, Thompson, Conn., A. Uselis, Ridgewood, N.Y., R. Dalangauskas, New Britain, Conn., P. Tyla, Foxboro, Mass., J. Pažemėnas, Queens Village, N.Y., C. Shmanskis, Kenosha, Wisc., V. Muraška, Philadelphia, Pa., V. Dovydaitis, Lake Worth, Fla., L. Orentas, Niantic, Conn., A. Daunoras, Kearny, N.J., P. Kurapka, So. Boston, Mass., S. Bakutis, St. Petersburg, Fla., E. Juozapaitis, Amsterdam, N.Y., M. Švelnis, Needham, Mass., H. Venis, Woodhaven, N.Y., J. Majauskas, Mt. Laurel, N.J., V. Gamziukas, Buffalo, N.Y., M. Savickas, Nashua, N.H., Z. Grabnickas, Lake Wales, Fla., Kun. J. Skirkus, Haywar, Wisc., Z. Kundrot, Brockton, Mass.

Po 1 dol. — A. Audronis, Glendale, Conn., N. Shumbris, Bay-side, N.Y., R. Selkaitis, Mesquite, Tx., J. Butkiewicz, Bronx, N.Y.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidaryt. kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-566-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

PASKUTINĖS PAMALDOS ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS BAŽNYČIOJE

Prieš porą metų Angelų Karalienės parapija minėjo 90 metų sukaktį. Buvo iškilmingos pamaldos bažnyčioje ir paskui banketas Kultūros Zidinyje. Pragyvenusi 92 metus, senoji ir pirmoji New Yorko lietuvių parapija užsidaro. Jos veikla sustabdyta nuo sausio 1. Abu kunigai,

klebonas kun. Antanas Petrauskas ir vikaras kun. Vytautas Piktorna, išeina į pensiją. Vyskupija apsisprendė naujo lietuvių kunigo nebeieškoti, nes čia pat, už kelių blokų, yra kita lietuviška parapijos bažnyčia — Apreiškimo.

Žmonės išsiskirstė, išsikėlė

iš kvartalo, išsikėlė net į priemiesčius, į kitas valstybes. Kvartale apsigyveno ispaniškai kalbantieji portorikiečiai. Į lietuviškas pamaldas beateidavo vos keli žmonės, nes žmonėm buvo nepatogu. Toli važiuoti. Labai maži žmonių buvo ir Kalėdų naktį, nes tą naktį siautė dideli šalčiai, buvo slidu.

Gyvenimo logika reikalauja glaudintis, taupyti pinigus ir savo jėgas. Dėl to ir buvo apsispręsta šios parapijos veiklą sustabdyti. Visi likę parapiečiai perkeliama į Apreiškimo parapiją.

Pasklido žinia

Pasklido žinia, kad štai gruodžio 28, sekmadienį, čia bus aukojamos paskutinės lietuviškos mišios. Ir visi atsiduso ir pagalvojo, kaip tatau liūdina ir skaudu. Bet taip yra.

Nors buvo keliai nepergeriausi, bet žmonių privažiavo apie 60. Pradžioje buvo procesija, kurią suorganizavo sesuo Urbana. Su kryžiumi apėjo pusę bažnyčios, ir taip kunigas nuėjo prie altoriaus. Mišias aukėjo kun. Vytautas Piktorna.

Paskutinės giesmės

Choras ypatingai gražiai giedojo. Pakiliai. Choriu vadovavo Bernardas Dulke. Giedojimo mišias lotyniškai. Tarpais giedojimo kalėdines giesmes lietuviškai. Ir tai buvo paskutinės giesmės šioje bažnyčioje, tarp tų gražių spalvingų vitražų, lenktų bažnyčios skliautų. Kiek čia giedota. Senosios mūsų tautos giedota ir raudota. Čia buvo ir koncertai surengti, ir vargonai gaudė, ir solistai giedojo. O štai dabar pro tuos nupieštus išlaikymus angelus praeina paskutinė lietuviška giesmė.

Padėkos pamokslas

Pamokslą pasakė kleb. kun. Antanas Petrauskas. Jis čia gimęs, šioje bažnyčioje krikštytas, čia primicijas laikė. Prisiminė ir buvusius klebonus, vikarus. Prisiminė ir tą realybę, kad bažnyčios išlaikymas brangus ir kad pats gyvenimas verčia jungtis, glaudintis, kad ši bažnyčia uždaroma.

Jis padėkojo visiem parapijos

rėmėjams, geradariams, prisiminė, kad iš žmonių surinkdavo apie 30 tūkstančių, o likusius iš bingo, kurį pasišventusiai tvarkė ir vedė keli asmenys. Parapija be skolų perduodama vyskupui. Padėkojęs prašė visus buvusius čia kunigus ir dabar esamus prisiminti maldose.

Baigiamosios maldos

Po mišių buvo specialios baigiamosios maldos. Kun. Vytautas Piktorna susijaudinęs atkalbėjo maldą "Sveika, Karaliene, Gailėstingumo Motina". Graži ir graudi malda, kalbėta ne kartą po skaitytų mišių. Ir čia visos mišios ir maldos atskaitytos. Belieka tik paprašyti, kad ta Gailėstingoji Dievo Motina globotų išklystančius parapijos narius, visą lietuvišką išeiviją, kad ji nepasimestų ir išliktų gyva lietuvių tautai.

Po to buvo palaiminimas Šv. Sakramentu. Palaiminta visa praeitis, visi darbai, maldos. Ir kaip gražiai ir pakiliai nuskambėjo Garbinkime Švenčiausiąjį Sakramentą. Ir tai paskutinį kartą, čia, šioje bažnyčioje, kur ne vienas buvo pakrikštytas, kur ne vienas susituokė. Iš kur ne vieną palydėjo į kapines.

Ir čia buvo savotiškos laidotuvės, laidotuvės gražios lietuviškos baltgalvės bažnytėlės, kuri tiek laiko stovėjo prie kryželės, kviesdama visus pas save, visiem duris atverdama. Bet štai nebeliko tų, kurie ateitų prie durų jų atidaryti.

Tad nenuostabu, kad ne vienas ašarojo. Ašarėle palydėjo tą gražią lietuvišką praeitį.

Po palaiminimo sugaudė vargonai. Iškilmingas uždarymo momentas. Baigiama Amerikos ir Lietuvos himnais.

Paskutinieji linkėjimai

Kunigas nueina nuo altoriaus. Juk viskas baigta. Bet dar kažkas liko. Reikia tai įamžinti. Tą momentą nufotografuoti. Juk istorinis įvykis. Taip mielasis fotografas Liudas Tamošaitis dar čia pasireiškė, kviesdamas visus prie altoriaus. Fotografavo visą publiką, paskui tik chorą, kunii-

(nukelta į 8 psl.)

Pensininkų kalėdinis balius
Jau tapo lyg tradicija, kad Šv.

Petro lietuvių parapijos klebonas surengia Kalėdų proga pensininkų balių. Vyresnio amžiaus žmonėms susitikti ir pabendrauti keletą valandų su savaamžiais yra gražus prisiminimas ištiesiam metam.

Toks S. Bostono Šv. Petro parapijos pensininkų kalėdinis balius įvyko gruodžio 28 d. 3 v. popiet parapijos salė 7-oj gatvė. Klebonas kviečia visus parapijos pensininkus. Bilietai nėra. Visas išlaidas padengia klebonas. O maistą pagamina ir prie stalų patarnauja vyčiai ir socialietės.

Susirinko didelis būrys pensininkų, kurie užpildė salę. Čia jie buvo vaišinami įvairiais užkandžiais ir net stipresniais gėrimais. Pas visus nuotauka buvo labai pakili. Visi užkandžiavo, šnekėdavosi, o Juozas Lubinas Jr. per visą laiką grojo vargonėliais, kuriuos parapijai nesenai padovanojo Francis ir Ruth (Yakavonis) De Paola iš Newtono.

Kai jau buvo gerokai pasistiprinta, seselei Kristinai vadovaujant, visi giedojo Kalėdų giesmes: Sveikas Jėzau gimusi, Gul šiandieną, Tyliają naktį ir kitas. O vėliau ir visą eilę lietuviškų liaudies dainų, kurios būdavo dainuojamos Lietuvos kaimuose.

Dalyvavo ir pats klebonas kun. Albertas Kontautas bei vikaras kun. Robertas Volungevičius.

Nauji advokatai

Laikraštis Boston Herald American gruodžio 1 paskelbė ilgą sąrašą naujų advokatų, kurie liepos mėnesį išlaikė advokatų egzaminus "Bar Exam". Tame

sąraše yra ir kelios lietuviškos pavardės: Peter M. Bizinkauskas (prof. dr. Peter Bizinkausko sūnus iš Brocktono), Walter J. Raudonikis, Jean S. Stripinis ir Vincent A. Vilkas.

Vyčių kalėdinės mišios

Gruodžio 23 d. 7:30 val. vakaro Bostono vyčiai turėjo užprašę jų intencija kalėdines mišias. Mišias Šv. Petro parapijos koplyčioje 7-oj gatvė aukėjo kun. Robertas Volungevičius. Susirinko gražus būrys vyčių.

Aktorė Ann Jillian-Nausėdaitė

Laikraštis Boston Herald American gruodžio 7 įdėjo 5 aktorių fotografijas ir ilgesnį aprašymą apie jas. Daugiausia rašoma apie Ann Jillian. Ji ištekėjusi Chicagoje už policininko, kuris vėliau metęs policininko darbą ir tapęs jos menedžeriu. Ann Jillian yra lietuvaite Nausėdaitė, tik jos mergautinė pavardė neminama.

Toliau apie ją rašoma, kad jos motina "Old World Lithuanian" aristokratė, o tėvas Lietuvos aviacijos kapitonas, kuris pabėgęs nuo komunistų ir atvykęs į JAV. Jie iš labai aukštų pozicijų turėję pradėti iš apačios. Kadangi tėvas nemokėjęs anglų kalbos, tai plaudamas lėkštes uždirbdavęs šeimai duoną. O jos motina pati svajojusi būti aktorė, bet dėl susidariusių aplinkybių negalėjusi.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Buvusiam BALF'o Reikalų Vedėjui ir visuomenininkui

A.A. STASIUI LUŠIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai Marijai, ir dukterims Irenai Veitienei ir Vidai Penkieni su šeimomis.

BENDRAS AMERIKOS LIETUVIŲ ŠALPOS FONDAS
Centro Valdyba ir Direktorai

A.A.

STASIUI LUŠIUI

mirus, žmoną Mariją, dukras Vidą ir Ireną su šeimomis, gilaus liūdesnio prisilėgtas, nuoširdžiai užjaučiame.

V. Gudienė ir dukterys

A.A.

STASIUI LUŠIUI

mirus, jo dukrą Vidą, vyrą Aldį, anūkus Darių ir Liną bei kitus šeimos narius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Gintarėliai

Brangiai Mamytei

A.A.

JADVYGAI TIJŪNAITIENEI

mirus, dr. Birutę Saldukienę ir jos šeimą skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučia:

Puodžiūnienė
Tyliai
Andrušis
Vaičiulaičiai
Geniai

Brangiam Broliai

EDVARDUI SNIEŠKAI

iškeliavus amžinybėn, dr. Antaną Sniešką, šeimą bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Irena ir Mindaugas Jankauskai
Rasa ir Henrikas Miklai

P A D Ė K A

1980 m. gruodžio 21 d., sulaukusi 87 metų amžiaus, mirė mūsų brangi teta

A.A.

MARCELĖ KLIMAITIENĖ

Buvo palaidota iš Atsimainymo parapijos bažnyčios Šv. Jono kapinėse.

Jos netekus, reiškiamo gilią padėką visiem, atsilankiusiem į šermenis, bažnyčią ir palydėjusiem į amžinojo poilsio vietą. Taip pat dėkojame visiem, užprašiusiem šv. mišias.

Ypatingai esame dėkingi Atsimainymo parapijos klebonui kun. P. Bulovui, kun. S. Railai ir Tėv. Antanui Prakaui, OFM, už aukotas mišias.

Dėkojame muz. V. Kerbeliui už gražų giedojimą bažnyčioje, A. Kuodžiui už rūpestingą patarnavimą laidotuvių metu ir J. Beleckui už gardžias vaišes.

Velionė Lietuvoje paliko seserį ir brolių.

Nuliūdę:

Seserėčiai Regina Rajeckienė ir šeima

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas, paveiksluotas — 6 dol.

Persiuntimas 50 c. Graži dovaną jaunimui ir suaugusiem visokiomis progomis. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

Visos šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Įvairių lietuviškų suvenyrų galima gauti Darbininko administracijoje. Skambink 212 827-1351.

"Amber Holidays"

1981 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

kovo 25 — \$977.00
balandžio 15 — \$977.00
gegužės 2 — \$1019.00
gegužės 7 — \$1019.00
gegužės 13 — \$1136.00 (su Ryga)
gegužės 21 — \$1108.00
birželio 4 — \$1148.00
birželio 18 — \$1148.00

liepos 6 — \$1068.00 (su Varšuva)
liepos 20 — \$1112.00
rugpjūčio 3 — \$1068.00 (su Varšuva)
rugpjūčio 19 — \$1382.00 (su Ryga)
rugsėjo 3 — \$1148.00
rugsėjo 17 — \$1059.00
rugsėjo 24 — \$1059.00
spalio 8 — \$1019.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRASŪME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127,
tel. 617 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
48 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston
Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: sausio 10, šeštadienį, Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas.

Klaipėdos krašto atvadavimas minimas sausio 10, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Paskaitą skaitys A. Lymantas iš Montrealio. Meninę programą dalį atliks dramų aktorius Vytautas Valiukas iš New Haven, Conn. Po programos — kavutė. Pradžia 7 v.v. Minėjimą rengia bent kelios organizacijos: Simo Kudirkos šaulių kuopa, ramovėnų N.Y. skyrius, birutiečių N.Y. skyrius, savanorių-kūrėjų N.Y. skyrius, Mažosios Lietuvos rezistentinis sąjūdis, Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija.

Dr. Leonilda Giedraitienė-Svilaitė, dirbanti Veteranų administracijos medicinos centre Northport, N.Y., buvo pagerbta ir atžymėta veteranų administracijos "Staff Recognition Award" pažymėjimu. Laiškas medicinos centro direktoriui W. L. Hodson pažymi, kad ji kasdieniniame darbe parodė aukštą profesinį pasirėngimą, nepaprastai užjautė savo pacientus ir jais rūpinosi. Laiškas baigiamas tokiu sakiniu: "Tiek pacientai, tiek štabas labai vertina jūsų sąžiningą atsidavimą Medicinos centrui."

Danutė ir Liutaveras Siemaškos dar prieš šventes parapijos vienuolyną paaukojo Kultūros Židiniui 25 dol. vietoj švenčių sveikinimų savo draugam. Jų laiškas su sveikinimais pateko tarp kitų raštų ir liko laiku nepastebėtas. Atsiprašoma, kad jų sveikinimai paskelbiami pavėlintai.

Liet. Tautodailės Instituto susirinkimas bus sausio 13, antradienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje. Visi Instituto nariai prašomi dalyvauti. Bus kalbama apie artimiausią Instituto veiklą.

LB Woodhaveno apylinkė, sveikindama Darbininką 65 m. sukakties proga, prie sveikinimo pridėjo ir 25 dol. auką. Ačiū labai.

Marijona Vyšniauskienė, 85 metų, gyvenusi Middletown, N.Y., mirė sausio 2. Palaidota iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Jono kapinėse sausio 5. Liko sūnus Algirdas, du anūkai ir du proanūkai. Velionė gyveno apie 90 mylių nuo New Yorko į šiaurę ir ten turėjo "Wishy Camp", kur laikė apie 20 arklų. Vasarą primdavo atostogauti turtingas mergaites.

Poetė Kotryna Grigaitytė praėjusiais metais išleido eilėraščių rinkinį "Marių vėjams skambant". Susipažinimas su šia knyga bus sausio 18 Kultūros Židinyje. Drauge bus apžvelgta ir visa jos kūryba.

Sutvirtinimo sakramentas Apreiškimo parapijoj bus teikiamas vysk. Anthony J. Bevilacqua balandžio 26, Atvelykio sekmadienį, 11 val. Tėvai raginami pas parapijos kunigus arba mokykloje pas Tėv. Antaną Prakapą, OFM, užregistruoti tuos vaikus, kurie norėtų šį sakramentą priimti.

Kun. Vytautas Piktuma, išbuvęs vikaru Angelų Karalienės parapijoje 31 metus, išėjęs į pensiją, sausio 4 išvyko į Floridą. Apsigyvens Juno Beach, Fla., artumoje ir ten organizuos lietuviškas pamaldas bent keliose lietuviškose kolonijose. Sausio 2 Kultūros Židinio posėdžių menėje jam buvo išleistuvės. Dalyvavo pranciškonai vienuoliai, Apreiškimo parapijos kunigai, kun. St. Raila, Religinės Šalpos tarnautojai, spaustuvės personalas ir Darbininko redakcija. Vaisės surengė E. Mickelūnienė.

N. Y. vyrų choras Perkūnas vasario 8 išvyksta į Athol, Mass., kur juos pakvietė parapijos klebonas kun. Justinas Steponaitis ir Lietuvos vyčiai. Ten bus minima Lietuvos nepriklausomybės šventė. Choras giedos bažnyčioje ir atliks programą salėje, prisitaikydamas prie Lietuvos nepriklausomybės šventės nuotaikos. Choras balandžio 25 vyksta koncertuoti į Hamiltoną. Choro repeticijos vyksta penktadienio vakarais Kultūros Židinio Perkūno kambaryje. Į chorą kviečiami įsijungti visi, kurie mėgsta dainuoti. Kviečiamas ypač jaunimas.

Mečys Razgaitis, solistas, buvo ištiktas širdies priepuolio ir buvo paguldytas Alexian Brothers ligoninėje Elizabeth, N.J., Praeitą savaitę jis iš ligoninės grįžo.

Darbininko kalendorius 1981 metams lapkričio 14 išsiųstas visiems skaitytojams. Jei kas norėtų gauti papildomų egzempliorių, prašomas atsiųsti po 2 dol.

Nidos leidyklos išleistas kalendorius 1981 metams su kasdien nuplėšiamais lapukais jau gaunamas Darbininko administracijoje. Su persiuntimu 7 dol.

Aleksandrui Vakseliui, uoliam visuomenininkui, jo 65 metų sukakties proga pagerbti bendrą organizacijų komitetą sudaro: Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininkas Tėv. Leonardas Andriekus, Apreiškimo parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis, Lietuvių Kultūros Fondo atstovas ir Laisvės Žiburio radijo valandėlės vedėjas Romas Kezys, Tautos Fondo valdyvos pirmininkas Juozas Giedraitis, Žuvautojų ir Medziotojų klubo Aras pirmininkas Vytautas Alksninis, LTS-gos 11-jo skyriaus pirmininkas Juozas Bagdonas, Balfo 100 skyriaus pirmininkė ir LFB atstovė Janina Gerdvilienė, N.Y. Atletų Klubo atstovas Kazimieras Vainius, N.Y. skautų tūnto Taurus atstovas Edvardas Liogys, L.V.S. Ramovės atstovas Jurgis Sližys ir LB apygardos atstovas, N.Y. Altos pirmininkas Apolinaras Vebeliūnas.

Edvardas Snieška, dr. Antano Snieškos brolis, gyvenęs Philadelphiaje, ištiktas širdies priepuolio, mirė gruodžio 29. Palaidotas gruodžio 31.

Lietuvos nepriklausomybės šventė bus paminėta vasario 15 Kultūros Židinyje. Kalbas pasakys Vliko garbės pirmininkas Dr. Kęstutis Valiūnas ir naujas New Yorko valstybės senatorius Alfonse D'Amato. Žodį tars ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis. Meninę programą atliks Jadvygos Matulaitienės vadovaujamas tautinių šokių ansamblis Tryptinis ir Nijolės Ulėnienės vadovaujamas Maironio mokyklos mokinių choras.

Pranciška Razickienė, gyvenusi Ridgewood, N.Y., mirė gruodžio 29. Palaidota iš Maspetho V.. Atsainavimo lietuvių parapijos bažnyčios sausio 2 Šv. Jono kapinėse. Velionė priklausė prie daugelio parapijos draugijų, kaip tretininkų, sąjungiečių, gyvojo rožančiaus ir kitų. Ji buvo uoli parapijos rėmėja ir Putnamo seselių, pranciškonų ir kitų vienuolynų geradarė. Nulūdime liko dukros Frances, Emilija Yatkaušienė ir Teresė Hennelly su šeimomis, sūnūs Antanas ir Jonas su šeimomis, augintinės Marytė Šaltanienė, Montrealy ir Salomėja Zupkienė, St. Petersburg, Fla., 13 anūkių bei kiti giminės čia ir Lietuvoje.

Pašto tarifas pakeltas nuo sausio 1. Ant laiškų į Lietuvą ir į kitus Europos kraštus dabar reikia klijuoti 40 ct. ženklą.

Lietuvių Rašytojų Draugijos premijai skirti komisija sudaryta iš šiam Atlanto pakrasty gyvenančių rašytojų. Į ją pakviestai: Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Paulius Jurkus, Nelė Mazalaitė, Stasys Santvaras, Vytautas Volertas. Komisijos adresas: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lietuvių Atletų Klubo metinis narių susirinkimas yra šaukiamas sausio 16, penktadienį, 7:30 val. vak. Kultūros Židiny. Klubas pasiuntė kvietimus visiems nariams, bet ne visų narių turimi adresai. Tad ir asmeniškai kvietimo negavę prašomi susirinkime dalyvauti.

Lionginas Drangauskas, Perkūno vyrų choro pirmininkas, sausio 6 išskrido atostogų į San Diego, Calif., pas savo draugą Juozą Gurską.

ATIDEDAMA 12-TOJI DAILĖS PARODA

Darbininko 52 numeryje buvo skelbta, kad LB New Yorko apygarda ir Siemet rengia tradicinę parodą — jau dvilyktąją. Dabar LB apygardos valdyba praneša, kad dėl staiga susidariusių naujų techniškių kliūčių toji paroda vasario 7-8 neįvyks. Ji atšaukiama. Bus bandoma tik ateinančiais metais ją surengti.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikata, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje gruodžio 28, sekmadienį, 10 val. buvo paskutinės lietuviškos pamaldos. Parapijos veikla nuo sausio 1 sustabdyta ir bažnyčia uždaryta. Nuotraukoje — parapijos choro dalis ir kunigai iš k. kun. Vytautas Piktuma, vikaras, aukojęs mišias, klebonas, kun. Antanas Petrauskas, pasakęs pamokslą ir padėkojęs visiem už aukas, už parapijos išlaikymą. Nuotr. L. Tamošaičio

PASKUTINĖS PAMALDOS

(atkelta iš 7 psl.)

gus, artimuosius. Prie nuotraukų buvo parašyta data ir kokia proga — parapijos bažnyčios uždarymo proga.

Pokalbiai prie durų
 Jau viskas išfotografuota. Rei-

Edvardui Snieskai netikėtai Philadelphiaje mirus, jo brolį dr. Antaną Snieską ir jo šeimą giliai užjautė ir mirusio prisiminimui Kultūros Židiniui aukojusi Ona Jasaitienė, Nijolė Jasaitytė, Ina ir Tadas Jasaičiai, Felė ir Algis Jasaičiai.

Simo Kudirkos šaulių kuopa Brooklyne išleidžia stambų veikalą apie Lietuvos Didįjį Kunigaikštį Algirdą. Veikalą parašė dr. Algirdas Budreckis. Knyga jau yra surinkta. Taisomos korektūros. Knyga turėtų dar šį pavasarį pasirodyti.

Juozo Nakutavičiaus namuose Kūčių vakare kilo gaisras iš židinio. Laiku atvykę gaisrininkai gaisrą užgesino, bet nuostolių padaryta nemaža. J. Nakutavičius gyvena Massapequa, L.I.

KASOS Kredito kooperatyve šiuo metu galima investuoti 10,000 dolerių į Money Market Certificates šešiem mėnesiam su 13.66% metinių palūkanų. Išlaikius indėlį ir priaugulį visus metus, metinės efektyvus palūkanos siekia 14.2%. Kredito Unijos Share Certificates galima pirkti mažesniomis sumomis ir trumpesniais laikais. 500 dolerių vienetais perkami Share Certificates neša 12.5% efektyvias palūkanas. Paprastos einamosios sąskaitos duoda 7% metines palūkanas. Visais atvejais yra naudingiau taupyti ir skolintis Kasoje, todėl tautiečiai yra raginami perversi savo santaupas iš paprastų bankų į Lietuvos Kasos Kredito Uniją. Ne tik pavieniai asmenys, bet ir organizacijos gali pasinaudoti Kasos patarnavimais. Adresas: 86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonas: 212 441-6799.

GAISRAS LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE NEWARKE, N.J.

Naujų Metų dieną prieš aušrą Newarko Švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje kilo gaisras — užsidedę naujasis bažnyčios altorius. Ugnis kilo po altoriumi. Parapijos klebonas prel. Jonas Schamus, laiku pastebėjęs, pakvietė gaisrininkus. Tė ugnį užgesino, bet pati bažnyčia nemažai nukentėjo, aprūko jos sienos.

Pamaldos tada buvo suorganizuotos parapijos salėje. Čia daug pasidarbovo Tėv. Klemensas Žalalis, OFM, kuris dažnai pagelbsti sekmadieniais. Jis pastatė salėje laikiną altorėlį ir ten atlaikė abejas mišias. Neaišku, kaip ilgai bus pamaldos laikomos salėje, nes bažnyčią tikrai reikia skubiai remontuoti.

kia tikrai išeiti ir palikti altorius, šventuosius, gėles, erdvius skliautus. Atsisveikinti su jais. Jau čia nebegrįšime.

Bažnyčia ne taip seniai buvo atnaujinta. Jos sienos išklotos baltais mozaikiniais akmenėliais. Nauji suolai. Atnaujinti altoriai. Todėl čia švaru. Gražu. Ir švie-

su. Bažnyčioje yra 10 didelių vitražų. Jie sukurti dail. V. K. Jonyno, Vitražai skirti Marijos garbei. Yra čia ir Šiluvos, Aušros Vartų, Pažaislio Marijos. Pasukui eina tarptautinės temos.

Vitražai ypatingai gražūs. Mirguliuoja įvairia šviesa. Praturtina visa. Jau ten besikalbant paaiškėjo, kad vitražai bus perkelti į kitą vietą. Eliot gatvėje stato

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Tradicinį Naujųjų Metų sutikimą rengė LB New Yorko apygardos valdyba su apylinkių valdybomis. Salė buvo labai gražiai išpuošta, pritaikyta Naujųjų Metų nuotakai. Palubėse kabėjo daugybė balionėlių, buvo ištiesti margi, spalvoti kaspiniai, kurie pagražino visas lubas. Pačiame centre sukosi veidrodinis rutulys, kurį apšvietė keturi projektoriai. Nuo rutulio šviesa atšoko ir bėginėjo sienomis bei lubomis mirgėdama.

Taip pat gražiai buvo dekoruota ir scena — per lubas buvo ištiesti platus kaspiniai, prikabinėta balionų. Raudoname skyde buvo įrašyta "Laimingų Naujųjų Metų 1981".

Salės dekoravimu rūpinosi Vladas Sidas su savo talkininkais.

Šokiam grojo Joe Thomas orkestras, kuris yra tikrai šaunus, bene pats geriausias šios rūšies orkestras, labai prisitaikęs lietuvių poreikiams

Valgius pagamino Winter Garden Tavern savininkas Jonas Beleckas (Vytauto Belecko sūnus), išmokęs visa iš savo tėvo. Vakariene buvo puiki — karštos jū pačių pagamintos dešros su kopūstais, keptom bulvėm ir paskui jautienos kepsnys. Patar-

naują bažnyčią — Our Lady of Hope. Bažnyčia jau žino apie tai. Architektas apsilankys ir apžiūrės, ar galima pritaikyti. Jei ten nebūtų vietos, tai bus paltalpinti Šv. Jono kapinių mauzoliejuje. Vitražais yra susirūpinusi ir pati vyskupija.

Dar sustojame prie durų pasikalbėti. Tokia jau lietuviška mada. Ir kiek kadaise čia buvo žmonių. Daugybė. Užtvėnkavo net gatvė. Dabar esame tik keli praecities likučiai. Kvartalas irgi pasikeitęs. Šiuokšlinas, sienos ir tvoros nudažytos, apleistos.

Viena iš sustojusių linguoja galvą, žiūrėdama į duris, ir kalba: "Juk čia buvo mano vestuvės, o dabar turime išeiti."

Tokia gyvenimo realybė, bet vis tiek — gaila. (p.j.)

navimas labai rūpestingas. Pasukui kava ir pyragaičiai.

Baigiant senuosius 1980 metus, kalbėjo LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis, visus pasveikindamas, palinkėdamas daug laimės Naujuose Metuose. Taip pat sveikinimo trumpą kalbą pasakė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Sugiedotas Lietuvos himnas. Tada jau buvo likę tik kelios sekundės iki Naujųjų Metų. Tuoj trenkė orkestras, salėje suskardėjo birbynės, švilpynės, barškučiai. Kilo šampano stiklai.

Keliant šampano taures, sugiedota Ilgiausių Metų.

Sveikino vieni kitus, linkėjo daug laimės, sveikatos, ištvėrmės lietuviškame darbe. Svečiai pasipuošė įvairiom popierinėm kepuraitėm. Orkestras iš maršų perėjo į šokių, ir taip vėl šoko, linksminosi ta gerai nusiteikusi spalvinga publika.

Viskas buvo gerai, tik gaila, kad žmonių buvo mažokai, kokio šimtinė. Tą patį vakarą kiti rengė dideles privačias partijas, buvo ir kiti lietuvių surengti vieši Naujųjų Metų sutikimai. Tai ir atitraukė daug žmonių, kurie galėjo čia bendrai lietuviškoje draugijoje sutikti Naujuosius Metus.

(p.j.)

KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO

58-rių metų sukakties minėjimas

įvyks sausio 10, šeštadienį, 7 val. vak.
 Kultūros Židinio apatinėje salėje

INVOKACIJA — Tėv. Leonardo Andriekaus, OFM

SVEIKINIMAI — Lietuvos gen. konsulo Aniceto Simučio LB New Yorko apygardos pirm. Aleksandro Vakselio

PASKAITA — buv. "Lietuvos Pajūrio" vyr. redaktorius A. Lymento (Montrealis, Kanada)

MENINĖ DALIS — aktorius Vytauto Valiuko (New Haven, Conn.)

Po programos pabendravimas prie kavutės

Minėjimą rengia ir visuomenę maloniai dalyvauti kviečia:

L.Š.S.T. SIMO KUDIRKOS ŠAULIŲ KUOPA, N.Y.
 L.K.V. RAMOVĖ, N.Y. SKYRIUS
 D.L.K. BIRUTĖS DRAUGIJA, N.Y. SKYRIUS
 L. SAVANORIŲ-KŪRĖJŲ SĄJUNGA, N.Y. SKYRIUS
 MAŽOSIOS LIETUVOS REZISTENCINIS SĄJŪDIS
 MAŽOSIOS LIETUVOS BICILIŲ DRAUGIJA

Įeinant aukojama

KOTRYNOS GRIGAITYTĖS KNYGOS "MARIŲ VĖJAMS SKAMBANT" PRISTATYMAS

bus sausio 18, sekmadienį, 3 v. popiet
 Kultūros Židiny.

Aplė poetės kūrybą kalbės PAULIUS JURKUS
 Aplė pristatomą knygą — PRANAS NAUJOKAITIS
 Bus skaitoma iš jos poezijos

Po programos — kavutė.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ
 KULTŪROS DRAUGIJA